

بسمه تعالی

مدل پیشنهادی برای رتبه‌بندی آموزشی دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور (طرح راد)

گزارش نهایی

در این گزارش ابتدا و به صورت مختصر در مورد تاریخچه رتبه‌بندی آموزشی دانشگاه‌های کشور مطالبی ارائه و سپس به صورت مبسوط شیوه و مسیر تدوین شاخص‌های رتبه‌بندی آموزشی دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور شرح و ابزارهای اندازه‌گیری شرح داده خواهد شد. در انتها نیز توصیه‌هایی برای اجرایی نمودن و استفاده بهینه از نتایج حاصل ارائه خواهد

به سفارش: مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی وزارت بهداشت-درمان و آموزش پزشکی

مجریان به ترتیب حروف الفبا

دکتر سلیمان احمدی، دپ ایران	دکتر زهرا جلیلی، مرکز توسعه آموزش وزارت
دکتر طاهره چنگیز، دپ اصفهان	دکتر علی اکبر حق دوست، دپ کرمان
دکتر بهروز حمزه، دپ کرمانشاه	دکتر پیام خزانی، دپ کرمان
دکتر محمودرضا دهقانی، دپ کرمان	خانم فرنگیس شوقی، مرکز توسعه آموزش وزارت
دکتر مهستی علیزاده، دپ تبریز	دکتر نوید محمدی، دپ ایران
دکتر آیین محمدی، دپ تهران	آقای محمدرضا منصوریان، دپ گناباد
دکتر نادر ممتازمنش، مرکز توسعه آموزش وزارت	دکتر کورش وحیدشاهی، دپ ساری
دکتر عباسعلی نوریان، دپ زنجان	

شروع مطالعه: آذر ماه ۱۳۸۸، ارائه گزارش نهایی: بهمن ماه ۱۳۸۹

فهرست مطالب

۴	۱. خلاصه تحقیق
۷	حیطه ها و شاخصهای مورد بررسی
۷	پیشنهاد برای شیوه پیاده سازی و تجزیه و تحلیل اطلاعات
۹	ذکر محدودیتها
۱۰	2. مقدمه
۱۲	۳. بیان موضوع
۱۳	منابع
۱۵	۴. مبانی مطالعه
۱۵	اهداف رتبه بندی آموزش دانشگاهها
۱۵	مختصات پیشنهادی مدل رتبه بندی
۲۰	۵. تعاریف شاخصهای گزینش شده
۲۰	شاخص استانداردسازی
۲۱	شاخصهای توسعه آموزشی
۲۲	حاکمیتی
۲۵	مدیریت آموزشی
۲۸	فرآیندهای توسعه کیفی/آموزش مداوم و نقطه نظرات وزارت
۳۱	حرکت در راستای نقشه جامع علمی کشور
۳۳	۶. ابزارهای جمع آوری اطلاعات
۳۳	فرم راد ۰: ضریب تعدیل اعضای هیئت علمی
۳۴	فرم راد ۱-۱: رشته های نوگشایی شده در سه سال گذشته
۳۵	فرم راد ۱-۲: رشته های موجود دانشگاه (به جز رشته های مطرح در فرم ۱-۱)
۳۶	فرم راد ۲: رشته ها/مقاطععی که غیر معتبر شناخته شده
۳۷	فرم راد ۳: گزارش عملکرد سالیانه منطبق بر برنامه بلندمدت
۳۹	فرم راد ۴: شورای دانشگاه
۴۳	فرم راد ۵: شورای آموزشی دانشگاه
۴۹	فرم راد ۶: تعداد جلسات معاون آموزشی دانشگاه
۵۱	فرم راد ۷: نحوه توزیع بودجه آموزشی دانشگاه

- فرم راد ۸: برنامه جذب اعضاء هیئت علمی ۵۲
- فرم راد ۹: ثبات مدیریت ۵۳
- فرم راد ۱۰: شفافیت و روان بودن اطلاعات در وب سایتها ۵۴
- فرم راد ۱۱: اعتبار درونی نمرات دانشجویان ۵۵
- فرم راد ۱۲: قبولی در مقاطع تحصیلی بالاتر ۵۶
- فرم راد ۱۳: فعالیت های مراکز مطالعات و توسعه آموزش ۵۷
- فرم راد ۱۴: اختیارات دانشگاهها و شیوه عملکرد ایشان در آموزش مداوم ۵۸
- فرم راد ۱۵: نظرات مدیران معاونت آموزشی وزارت در خصوص عملکرد دانشگاهها ۵۹
- فرم راد ۱۶: رتبه جشنواره مطهری ۶۰
- فرم راد ۱۷: فعالیتهای ویژه دانشگاهها ۶۳
- فرم راد ۱۸: برنامه ریزی و اجرای دانشگاهی در راستای اهداف نقشه جامع علمی کشور ۶۶
- فرم راد ۱۹: پاسخگویی دانشگاه به نیازهای جامعه ۶۷
- فرم راد ۲۰: اخلاق حرفه ای ۶۹

---

7. وزن شاخصها ۷۱

- مرحله ۱: طراحی معیارها و شاخصها ۷۱
- مرحله ۲: تعیین وزن معیارها و شاخص‌های مورد بررسی ۷۲
- مرحله ۳: تعیین امتیاز هر یک از معیارها در آخرین شاخه نمودار ۷۲
- مرحله ۴: استاندارد کردن ۷۳
- مرحله ۵: اعمال وزن در هر معیار ۷۳
- مرحله ۶: جمع‌بندی ۷۳
- وزنهای محاسبه شده برای شاخصها ۷۵

---

۱. خلاصه تحقیق

این مطالعه به سفارش معاونت آموزشی وزارت و برای تدوین مدلی برای رتبه‌بندی حوزه آموزش آکادمیک دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور شکل گرفت. با توجه به تجربه طولانی وزارت در رتبه‌بندی دانشگاه‌ها از بعد آموزشی و همچنین سطح-بندی دانشکده‌های مختلف، و بر اساس شرایط جدید، درخواست این مطالعه به جمعی از افراد صاحب‌نظر و کارشناس کشور سپرده شد تا با استفاده از تجربه موفق موجود در این زمینه، و با در نظر گرفتن شرایط جدید، مدلی پایا، ساده و قابل انجام ارائه دهند.

تیم تحقیق متشکل از ۱۵ نفر از افراد کارشناس و خبره آموزشی از بین دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور انتخاب شدند. شرط ورود به تیم داشته سابقه مدیریتی و تجربه طولانی در آموزش پزشکی و آشنایی با مختصات آموزشی دانشگاه‌های کشور بود. از بین افراد واجد شرایط، معاونت آموزشی وزارت افرادی که دارای انگیزه و وقت بیشتر بوده و در دسترس بودند را برای این کار برگزید.

در جلسات ابتدایی با توجه به سنگین بودن حجم کار و نیاز به مطالعه و تامل زیاد در کار، و همچنین با توجه به بعد مسافت و محدودیتهای زیاد در تشکیل جلسات متعدد، تصمیم گرفته شد تا عمده پیگیریها در فضای مجازی و از طریق پست الکترونیک و یا تلفن صورت گیرد و در زمانهای ضروری و بعد از آماده شدن مقدمات کافی و فقط برای تصمیم‌گیریهای نهایی جلسات حضوری تشکیل شود.

در قدم اول کار، تیم تحقیق تصمیم گرفت تا راهبردهای کلان رتبه‌بندی را تبیین نموده و با تعامل نزدیک با مدیریت آموزشی وزارت به عنوان متولی و سفارش دهنده کار، موافقت ایشان را دریافت دارد. برای تبیین این راهبردها، ابتدا مرور دقیقی بر مدل‌های رتبه‌بندی در سایر حوزه‌ها مانند رتبه‌بندی پژوهشی دانشگاه صورت گرفت و واقع‌بینانه نقاط قوت و ایرادات رتبه‌بندی‌های قبلی دانشگاه‌ها و دانشکده‌های مختلف علوم پزشکی بررسی شد. سپس با استفاده از مشورت افراد صاحب‌نظر در کشور دیدگاه‌های مختلف جمع‌آوری و به عنوان خوراک اولیه در جلسه تیم تحقیق ارائه شد و حاصل بحثها و تحلیلهای راهبردهای زیر منتج گردید:

۱. ساده و قابل تکرار بدون نیاز به بازدیدهای مکرر از محیط
۲. تکیه بر شاخصهای کلان و عدم ورود به ریز فعالیتهای درون دانشگاهی

۳. تاکید اصلی بر فرآیندهای آموزشی و وارد نمودن شاخصهای ورودی و خروجی تنها در جهت بررسی عمیقتر فرآیندها

۴. قابل بسط بودن مدل برای سالهای آینده با یک برنامه‌ریزی بلندمدت

۵. قابل ترکیب بودن نتایج این رتبه‌بندی با رتبه‌بندی سایر حوزه‌های کاری در دانشگاهها

۶. نگاه علاج‌جویانه و کمک متقابل دانشگاهها و وزارت برای ارتقا کیفیت و سطح آموزش دانشگاه متناسب با نیازها و برنامه‌های کلان کشوری

۷. توجه خاص به نقشه جامع علمی کشور

در مرحله بعد فرآیندهای آموزشی اصلی به دقت بررسی و بعد از الویت‌بندی این فرآیندها، سعی شد تا شاخصهایی کلان و گسترده انتخاب و با دقت تعریف عملیاتی از آنها ارایه و در نهایت ابزارسازی برای جمع‌آوری اطلاعات صورت گیرد. برای شروع این مرحله، حوزه عملیاتی معاونتهای آموزشی دانشگاهها بر اساس ذی‌نفعان شامل دانشجویان، اعضای هیئت علمی، کارمندان و کارشناسان، دانش‌آموختگان و جامعه (عموماً مشمولین آموزشهای مداوم) تقسیم‌بندی شده و در هر گروه مهمترین فرآیندها استحصال گردد. سپس با تجمیع آنها در دسته‌بندیهای مرتبط و اولویت‌بندی کردن آنها، امکان شناسایی مهمترین فرآیندهای کلان ممکن گردید.

پس از این مرحله، سعی شد تا شاخصهای مناسبی برای اندازه‌گیری فرآیندهای برگزیده تعیین و تعاریف قابل اندازه‌گیری ارایه شود. این مرحله یکی از سخت‌ترین و وقت‌گیرترین مراحل کار بود. تعاریف اولیه بر اساس نظرات کارشناسی جمع محدودتری از تیم تحقیق تعیین و برای انجام آن از مشاوره و استفاده از نظرات کارشناسی افراد خبره در سطح کشور استفاده شد که عمدتاً این نظرخواهی از طریق مصاحبه‌های حضوری و یا تلفنی هدفمند صورت می‌گرفت. سپس شاخصها و تعاریف در جلسه عمومی به بحث گذاشته شد و نهایتاً با دانشگاههای علوم پزشکی در میان و نظرخواهی صورت گرفت.

نظرخواهی از دانشگاهها به دو صورت انجام شد. ابتدا کل فرآیند و اجزای آن در جلسه معاونین آموزشی کشور مطرح شد و در کارهای گروهی، معاونین با اعضای تیم در مورد شاخصها و تعاریف آنها بحثهای عمیقی انجام دادند. سپس فرمهای اصلاح شده به دانشگاهها ارسال و از آنها خواسته شد تا با تشکیل کارگروههایی محتوای ابزارها و شاخصها را مرور و نظرات خود را به صورت مکتوب به ستاد وزارت منعکس نمایند. سپس در جلسه بعدی معاونین آموزشی دانشگاههای علوم پزشکی کشور کل نظرات دریافت شده، مجدد مطرح و مورد بحث و کنکاش قرار گرفت.

هم‌زمان و به صورت موازی، با هماهنگی انجام شده، جلسه‌ای با مسئولین آموزشی دانشکده‌ها و اساتید منتخب در یک دانشگاه بزرگ کشور برگزار و از نزدیک افراد دخیل در فرآیندهای آموزشی نقطه نظرات خود را در یک جلسه یک‌روزه منعکس نمودند.

بعد از نهایی شدن فرمهای جمع‌آوری اطلاعات منطبق بر شاخصهای برگزیده، به روش دلفی سعی گردید وزن شاخصها نیز محاسبه گردد. برای این مرحله که با استفاده از پست الکترونیکی انجام شد، شاخصها در دسته‌های کلی تقسیم‌بندی شده و بعد در هر شاخه، شاخصهای مربوطه آورده شد. از پاسخ‌دهندگان خواسته شد ابتدا نمره ۱۰۰ را بین دسته‌های کلی متناسب با اهمیت و ارزش آنها تقسیم نمایند، سپس مجدد در هر شاخه همین کار تکرار و نمره ۱۰۰ در بین شاخصهای در شاخه تقسیم شد. وزن نهایی هر شاخص حاصل ضرب نمره تعلق گرفته به دسته کلی و نمره تعلق گرفته به شاخصهای مربوطه در همان شاخص تعیین گردید.

ماحصل این مطالعه، تولید ۲۱ شاخص شد که در نمودار زیر آورده شده است. لازم به ذکر است که برای تعدیل و استانداردسازی بعضی از این شاخصها، تصمیم گرفته شد تا ضریب تعدیلی بر پایه رتبه اعضا هیئت علمی هر دانشگاه تدوین گردد تا فرصتهای نسبی کمتر برای توسعه در دانشگاههای کوچک در مقایسه با دانشگاههای بزرگتر نیز مد نظر قرار گیرد.

حیطه‌ها و شاخصهای مورد بررسی

پیشنهاد برای شیوه پیاده سازی و تجزیه و تحلیل اطلاعات

با توجه به توضیحات بیان شده، به نظر می‌رسد ابزار و شیوه جمع‌آوری اطلاعات برای این پایش عملکرد به حدی ساده شده- است که امکان جمع‌آوری تقریباً تمامی اطلاعات مورد نیاز به صورت غیر حضوری (offsite) ممکن بوده و از آنجایی که احتمالاً نیاز به بروکرسی پیچیده ندارد لذا می‌توان به صورت سالانه آن را تکرار و با دقت بالا روند تغییرات امتیازات دانشگاهها را در طول زمان مورد ارزیابی قرار داد.

با توجه به بررسی‌های انجام شده و بر اساس نظرات کارشناسی اعضای تیم تحقیق و البته بهره‌گیری از نقطه نظرات معاونین آموزشی دانشگاه‌های کشور، پیشنهاد می‌شود که زمان جمع‌آوری اطلاعات در پائیز هر سال باشد و تا پایان همان سال گزارش‌های مربوطه تهیه و منتشر گردد.

برای کاهش زمان جمع‌آوری و تجزیه و تحلیل اطلاعات، پیشنهاد عملی آن است که هم‌زمان پرتال جمع‌آوری اطلاعاتی تنظیم و هر دانشگاه به صورت الکترونیکی مستندات خود را وارد سیستم نماید تا به این شکل سرعت و دقت مکاتبات به حداقل رسیده و همچنین از تکثیر بسیار زیاد اوراق و بایگانی آنها خودداری گردد. برای تحقق چنین پیشنهادی لازم است زیرساخت‌های مربوطه در وزارت فراهم گردد. در صورت ایجاد چنین پرتالی، اطلاعات مربوط به بعضی شاخصها مانند تاسیس رشته‌ها و یا گزارشات جلسات می‌تواند به صورت مستمر و به تدریج در سیستم وارد شود و بدین شکل از حجم کارهای مربوطه در زمان مقتضی کاسته شود.

با توجه به توضیحات مذکور و به صورت خلاصه و البته عملیاتی پیشنهاد می‌گردد مراحل عملی کار به شرح زیر تبیین گردد

۱. جمع‌آوری اطلاعات از دانشگاه‌ها و البته ستاد وزارت؛ در این فاز انتظار می‌رود دانشگاه‌ها فرم‌های جمع‌آوری اطلاعات را پر نموده و به همراه مستندات مربوطه به دبیرخانه این کار در وزارت بهداشت ارسال نمایند. به نظر می‌رسد حداکثر برای این مرحله از کار زمانی نزدیک به یک ماه وقت لازم باشد. برای تسریع این امر پیشنهاد می‌گردد از هر دانشگاه یک کارشناس ارشد معرفی گردد تا ضمن آموزش شیوه کار، در تعامل نزدیک با کارشناسان ستاد وزارت باشند تا روند کار تسریع و تسهیل گردد.

۲. ارزیابی دقت و صحت اطلاعات و بررسی کامل بودن مستندات؛ در این فاز مستندات ارسالی بایست توسط کارشناسان ستادی به دقت بررسی و ایرادات و اشکالات شناسایی و با یک تعامل نزدیک با کارشناسان دانشگاهی موارد ابهام مرتفع گردد. در صورت انجام دقیق امور، این مرحله از کار نیز احتمالاً حدود یک ماه به طول خواهند انجامید

۳. تشکیل کمیته ارزیاب در وزارت؛ منطبق بر راهنمای امتیازدهی، تعیین امتیاز نهایی و البته تایید کل فرایند بایست توسط کمیته ارزیاب وزارت صورت گیرد. پیشنهاد می‌شود این کمیته نیز از ۱۲ تا ۱۵ عضو از دانشگاه‌های مختلف کشور و بر اساس معیارهای عینی انتخاب و با حکم رسمی منصوب شوند تا طبق الگوی تعیین شده همه مستندات را بررسی و امتیازات مربوطه را محاسبه نمایند. در صورت انجام هماهنگی‌های لازم این مرحله از کار بیش از دو هفته زمان نخواهد گرفت.

۴. تحلیل اولیه نتایج و رایه بازخورد اولیه به دانشگاه‌ها؛ قبل از انتشار نهایی نتایج، لازم است به صورت غیر رسمی تمام با قسمتی از امتیازات شاخص‌های مورد ارزیابی به دانشگاه‌های کشور رایه و در یک بازه زمانی محدود از دانشگاه‌ها بازخورد دریافت و موارد مذکور مجدد در کمیته ارزیاب وزارت مورد بررسی قرار گیرد. برای انجام این قسمت از فرآیند نیز احتمالاً حدود یک ماه زمان بایست در نظر گرفته شود.

۵. نهایتاً بایست نتایج رتبه‌بندی با توضیحات و شرح مختصر تهیه و منتشر شود. پیشنهاد می‌گردد که برای هر دانشگاه گزارشی اختصاصی تنظیم و بر اساس امتیازات کسب شده نقاط قوت و ضعف دانشگاه بیان و برای ارتقا دانشگاه راهکارهای پیشنهادی از سوی ستاد وزارت ارایه گردد.

ذکر محدودیتها

یکی از محدودیت‌های این کار، در بر نگرفتن همه جنبه‌های آموزش در دانشگاه‌ها به وسیله معیارهای طراحی شده است. شکی نیست که تعداد بسیار زیادی از جنبه‌ها و گزینه‌ها می‌توانستند برای رتبه‌بندی مورد استفاده قرار گیرند ولی از طرفی نیاز به اختصار و از طرف دیگر قابل اندازه‌گیری بودن و سهولت استفاده از معیارهای نهایی، باعث شد از بسیاری از این گزینه‌ها صرف نظر شود که به طور بالقوه می‌توانسته بر جامعیت معیارهای نهایی تأثیر بگذارد.

محدودیت دیگری که در جریان این پژوهش وجود داشت، بحث دقت اطلاعات جمع‌آوری شده است. پژوهشگران تلاش کردند تا آن‌جا که ممکن است معیارهای نهایی، عینی بوده و بتواند دقت کافی در جمع‌آوری اطلاعات داشته‌باشد با این وجود، این احتمال هنوز وجود دارد که در جریان فرآیند جمع‌آوری اطلاعات، مواردی وجود داشته‌باشد که گردآوری داده‌ها از دقت کافی بر خوردار نبوده، نتیجه حاصله را تا حدی از واقعیت دور کند. شکی نیست که این موارد در جریان مطالعه پایلوت یا نهایتاً در اولین دور رتبه‌بندی کشف شده، در جریان دوره‌های بعدی جمع‌آوری اطلاعات، بازنگری خواهند شد.

بالاخره باید به این نکته اذعان کرد که برای رتبه‌بندی (کمی کردن) یک کیفیت مانند آموزش، رسیدن به معیارها و شاخصهای کاملاً کمی هر چند ایده‌آل است ولی کاملاً قابل حصول نیست و اگر بخواهیم بیش از اندازه بر استفاده از شاخصهای کمی و شمارشی تکیه کنیم، بیم آن وجود دارد که از اعتبار داده‌های جمع‌آوری شده و در نتیجه اعتبار کل مطالعه کاسته شود. بنابر این پژوهشگران با آگاهی از این که ممکن است بعضی از شاخصها کاملاً عینی نباشند، اعتبار اندازه‌گیری‌ها را دارای اولویت دانسته و از تکیه به شاخصهای شمارشی صرف پرهیز کردند.

---

۲. مقدمه

به سفارش معاونت آموزشی وزارت بهداشت-درمان و آموزش پزشکی یکی از کلیدی‌ترین و مهمترین موضوعات مدیریتی یعنی پایش و ارزشیابی نظام آموزشی در دانشگاه‌های علوم پزشکی به این تیم تحقیق سپرده شد.

مدیریت راهبردی و یا استراتژیک در کلام بسیار شیرین و جذاب است ولی پیاده‌سازی آن در عمل بسیار دشوار می‌باشد. تحلیل ساده‌ای بر شیوه مدیریت آموزش در دانشگاه‌های کشور نشان می‌دهد که عدم استقرار مدیریت راهبردی به معنای جامع آن ریشه بسیاری از مشکلات است و با تدبیر در این مسیر می‌توان سرعت رشد و تعالی را افزایش داد.

اگرچه تنظیم و تدوین برنامه‌های بلند مدت و راهبردی که جامع بوده و ابعاد مختلف فعالیتها را در بر بگیرد یکی از ارکان مدیریت راهبردی است، ولی مفهوم و مصداق چنین مدیریتی بس فراتر از نگارش برنامه است. به همین دلیل است که منتقدان به مدیریت راهبردی در شرایط حاضر کشور به عنوان شاهد همیشه از کتابخانه‌ای شدن اکثر برنامه راهبردی که با زحمت زیاد تنظیم می‌شود و اینکه کمتر کسی به آن نگاه عملیاتی دارد شاکی هستند. اما دلیل چیست؟ چرا کمتر سراغ برنامه‌های بلند مدت می‌رویم و با این رویکرد افق دید کوتاهی را دنبال می‌کنید در حالی که همه به اهمیت آن اذعان داریم؟ بعضی وجود چالشهای غیر مترقبه متعدد در مسیر اجرا را دلیل تمایل به برنامه‌های کوتاه مدت می‌دانند. اما واقعیت آن است که گریز از چالشها و تبدیل تهدیدها به فرصت از مزایای برنامه‌های راهبردی شمرده می‌شود. پس اگر ما در آینده‌نگاری خود دچار اشکال هستیم و برنامه‌های راهبردی خود را بد و نامناسب طراحی می‌کنید به شکلی که حوادث غیر مترقبه را پیش‌بینی نمی‌کند، ایراد از روش پیاده‌سازی مدیریت راهبردی است نه ذات چنین مدلی.

اما چالش مهمتر نبود نگرش درست در مسئولین اجرایی به اهمیت و ارزش برنامه‌ها و مدیریت راهبردی شمرده می‌شود. شاید چنین توجه‌ای درست باشد و نگرش بدنه اجرایی در عمل و نه در کلام با چنین رویکردی کمتر سنخیت داشته‌باشد، ولی چرا سیستم نمی‌تواند تفکر مناسب را بر بدنه خود تزریق کند؟ آیا همین مدیران در بخشهای خصوصی و یا در خارج از کشور از جمله مدیران موفق در چارچوب مدیریت راهبردی حرکت نمی‌کنند؟

پاسخ در یک رمز و نکته ساده نهفته است، کم‌رنگ بودن برنامه مدون برای پایش و ارزشیابی مدیریتیها در سیستم آموزشی کشور. طبیعی است لازمه ارزشیابی درست عملکردها و وزن دادن به آنها داشتن شاخصهایی است که از قبل طراحی شده- باشند و این شاخصها فقط در افق اهداف بلندمدت قابل طراحی هستند. تا زمانی که برنامه توسعه‌ای یک دانشگاه چه در بُعد کمی و چه کیفی مشخص نباشد، نمی‌توان مدلی مناسب برای پایش و ارزشیابی آن طراحی نمود و تنها زمانی می‌توان مدل

مدل رتبه‌بندی آموزشی دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور

پایش و ارزشیابی عملکرد یک مدیر گروه و حتی یک عضو هیئت علمی را طراحی نمود که ابتدا از قبل مدل پایش و ارزشیابی سطوح بالاتر تبیین شده باشد.

اما وجود برنامه مدون و منسجم پایش و ارزشیابی که نتیجه یک برنامه دقیق راهبردی است، ضامن اجرا شدن برنامه نیز خواهد بود. طبیعی است که هیچ مدیری تمایل ندارد که به عنوان مسئول ناموفق شمرده شود و اگر بداند مبنای وزن‌دهی به عملکرد وی شاخصهایی است که منتج از یک برنامه بلند مدت و راهبردی است، خود را ملزم می‌داند در عمل در چارچوبی عمل کند که افق بلند مدت را هدف قرار داده است.

پس تدوین برنامه‌ای منسجم برای پایش و ارزشیابی در سطوح مختلف آموزش از کلان‌کشوری گرفته تا سطوح خرد گروه‌های آموزشی هم حاصل یک برنامه‌راهبردی خواهد بود و هم ضامن اجرایی شدن آن. لذا سزاور است آن را حلقه مفقوده‌ای دانست که احتمالاً می‌تواند انقلابی در عملکرد مدیریتی آموزش کشور به وجود آورد.

با این توجه، طرح مطالعاتی به گروهی از افراد کارشناس کشور که از ابعاد مختلف با مدیریت آموزش دانشگاه‌های آشنا هستند سپرده شد تا در کنار یکدیگر و البته بهره‌گیری از تمامی ظرفیتهای موجود در کشور برای ترسیم نقشه مناسبی برای پایش و ارزشیابی کلان آموزشی دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور اقدام نمایند. آنچه در ادامه آورده شده، ماحصل زحمات این تیم تحقیقاتی است.

دکتر علی‌اکبر حقدوست

مجری طرح

۳. بیان موضوع

رتبه‌بندی آکادمیک در صورتی که بتواند به طور دقیق ارزش‌ها و توانایی‌های هر دانشگاه را روشن و معرفی کند کاربردهای فراوانی دارد. نتایج این رتبه‌بندی می‌تواند برای مدیران دانشگاه به عنوان یک الگو عمل کرده و در شناسایی مهمترین نقاط قوت و ضعف و مشخص کردن راه توسعه و پیشرفت دانشگاه کمک کند؛ می‌تواند برای دانشجویان و اعضای هیات علمی برای انتخاب محل تحصیل یا کار متناسب با علایق مفید باشد؛ می‌تواند موسسات خصوصی یا دولتی را در انتخاب دانشگاه‌های همکاری که بهتر بتوانند نیازهای آنها را مرتفع کنند، یاری نماید؛ همچنین می‌تواند برای سیاستگذاران کشور در برنامه‌ریزی در دانشگاه‌ها متناسب با نیازهای جامعه مفید باشد. تمامی این کاربردها تنها در صورتی عملی خواهد شد که سیستم رتبه‌بندی بتواند با به کارگیری مجموعه ابزار کامل و دقیقی، توانایی‌های دانشگاه‌ها را در رابطه با نیازهای جامعه اندازه‌گیری کند. در غیر اینصورت قدرت رتبه‌بندی در تغییر رفتار و عملکرد دانشگاه‌ها اثرات مخربی خواهد داشت (۱).

به همین دلیل صاحب‌نظران مختلف، رتبه‌بندی‌ها را از منظرهای مختلف بررسی می‌کنند و نظرات متفاوتی هم در مورد آن دارند. هیچ سیستم رتبه‌بندی خاصی را نمی‌توان به طور کامل بی‌عیب دانست، با این وجود امروزه رتبه‌بندی، جزئی جدایی‌ناپذیر از سیستم آموزش عالی است (۲). معیارهای متفاوتی برای بررسی تعالی در دانشگاه‌ها وجود دارند، ولی می‌توان کیفیت آموزش و پژوهش را از مهمترین آنها دانست. بعضی از صاحب‌نظران رتبه‌بندی را به عنوان یک ابزار تضمین کیفیت می‌شناسند (۳) و بعضی نیز عقیده دارند که رتبه‌بندی نمی‌تواند کیفیت را اندازه‌گیری کند (۴). با این حال رتبه‌بندی بسیاری از نیازهای سیاستگذاران و دست‌اندرکاران را بهتر از دیگر سیستم‌های موجود برآورده می‌سازد (۲).

امروزه سیستم‌های رتبه‌بندی فراوانی در جهان وجود دارند که دانشگاه‌های کشورها را در سطح ملی یا بین‌المللی مقایسه و رتبه‌بندی می‌کنند. از مشهورترین رتبه‌بندی‌های بین‌المللی می‌توان به دو سیستم رتبه‌بندی دانشگاه‌های (Shanghai) *University Jiao Tong* و ضمیمه آموزش عالی تایمز (*Times Higher Education Supplement*) اشاره کرد. رتبه‌بندی‌های بین‌المللی به خاطر به کارگیری مجموعه معیارهای محدود و قابل اندازه‌گیری در ابعاد وسیع، معمولاً روایی ساختاری قابل قبولی نداشته و جایگاه علمی ندارند (۵). یکی از قدیمی‌ترین رتبه‌بندی‌های ملی سیستم رتبه‌بندی اخبار آمریکا (*US News and World Report*) است که از سال ۱۹۸۱ به طور منظم همه ساله دانشگاه‌های این کشور را رتبه‌بندی می‌کند. در کشورهای مختلف دنیا مانند کانادا، چین، هنگ کنگ، آلمان، ایتالیا، لهستان، اسپانیا، انگلستان، روسیه و استرالیا نیز رتبه‌بندی‌های ملی انجام می‌شوند (۱).

در ایران اولین رتبه‌بندی سیستماتیک در بین دانشکده‌های پزشکی کشور و توسط معاونت آموزشی و امور دانشجویی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در سال ۱۳۷۹ انجام شد. در این رتبه‌بندی مجموعه‌ای شامل ۲۴۹ معیار مورد بررسی قرار

گرفت و دانشکده‌های پزشکی را در سه حیطه آموزش، پژوهش و امکانات و تجهیزات رتبه‌بندی کرد. از نقاط قوت این رتبه‌بندی مداخله فعال تمامی دانشکده‌های پزشکی کشور در طراحی مجموعه معیارها و تعیین وزن آنها بود که در طی سه مرحله دلفی کشوری صورت گرفت. عدم آشنایی دانشکده‌ها با رتبه‌بندی و نبود مکانیسم جمع‌آوری دقیق و کامل اطلاعات در دانشگاه‌ها، باعث شد تا اطلاعات ارائه شده به پروژه ایرادات زیادی داشته باشد. این نقص در نوبت‌های بعدی این رتبه‌بندی تا حد زیادی مرتفع شد (۶).

با توجه به سیاست‌های کشور در توسعه کمی آموزش عالی در رشته‌های گروه علوم پزشکی، در سال ۱۳۸۱ نیاز به بازبینی وضعیت ارائه خدمات آموزشی در دانشگاه‌های علوم پزشکی احساس شد و ارزیابی مقایسه‌ای و رتبه‌بندی آموزشی دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور در دستور کار معاونت آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی قرار گرفت. در این پروژه مجموعه رشته‌های علوم پزشکی به ده گروه پزشکی، دندانپزشکی، داروسازی، پرستاری، مامایی، علوم تغذیه، مدیریت و اطلاع‌رسانی، پیراپزشکی، توانبخشی و بهداشت تقسیم شده و کلیه دانشکده‌های ارائه‌کننده این رشته‌ها در سطح کشور رتبه‌بندی شدند. رتبه‌بندی آموزشی دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور در سال ۱۳۸۴ و با تجمیع نتایج حاصل از این رتبه‌بندی‌ها در هفت گروه معیار "سطح ورودی دانشجویان"، "اعضای هیات علمی"، "امکانات و تجهیزات"، "مدیریت"، "سیستم حمایت و مشاوره"، "برون‌داد دانشجویان" و "برون‌داد اعضای هیات علمی" انجام شد. در این طرح رتبه‌بندی دانشگاه‌ها از تجمیع نتایج رتبه‌بندی تمامی گروه‌رشته‌های دایر به دست آمد (۷). از طرف دیگر معاونت آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی نیاز به ابزاری داشت که با کمک آن بتواند به صورت فرآیندنگر و با دید کلان‌تر به طور سالانه وضعیت آموزشی دانشگاه‌ها را رتبه‌بندی نماید. در این مقاله مراحل طراحی و تهیه این ابزار معرفی شده است.

منابع

- 1- Boulton G., (2010) University rankings: diversity, excellence and the European initiative. Advice paper: League of European Research Universities. Retrieved June 2010 from <http://www.leru.org/index.php/public/publications>
- 2- Thakur M., (2007) The impact of ranking systems on higher education and its stakeholders. *Journal of Institutional Research*. 13(1), 83–96.
- 3- Sadlak, J., (2006) Validity of university ranking and its ascending impact on higher education in Europe. *Bridges*, 12. Retrieved January 3, 2007, from <http://www.ostina.org/content/view/1714/625>
- 4- Harvey, L., & Green, D., (1993) Defining quality. *Assessment and evaluation in higher education*, 18(1), 9–34.
- 5- Ioannidis J. PA, Patsopoulos N.A., Kavvoura F.K., Tatsioni A., Evangelou E., Kouri I., Contopoulos D.G., Liberopoulos G., (2007) International ranking systems for universities and institutions: a critical appraisal. *BMC Medicine*. 5:30.

مدل رتبه‌بندی آموزشی دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور

۶- محمدی آ.، مجتهدزاده ر. (۱۳۷۹) بانک اطلاعات و رتبه‌بندی دانشکده‌های پزشکی ایران. معاونت آموزشی و امور دانشگاهی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی؛ تهران.

۷- محمدی آ.، مجتهدزاده ر.، کریمی ع. (۱۳۸۵) رتبه‌بندی رشته‌ها و دانشگاه‌های علوم پزشکی ایران و معرفی الگوهای برتر کشور در سال ۸۴. طب و تزکیه. دوره ۱۴، شماره ۳ و ۴، صفحات ۶۵-۷۳.

۴. مبانی مطالعه

اهداف رتبه‌بندی آموزش دانشگاهها

۱. شناسایی نقاط ضعف و تلاش منسجم و هماهنگ ستاد وزارت و دانشگاهها برای رفع موانع و مشکلات
۲. هدایت دانشگاهها به سمت اهداف کلان بخش آموزش عالی کشور و حرکت به سوی دستیابی به اهداف نقشه جامع علمی کشور
۳. افزایش روحیه همکاری در فضایی سالم و رقابتی برای سرعت بخشیدن به بالندگی دانشگاههای علوم پزشکی کشور در بخش آموزش

البته مجریان تحقیق، به این موضوع واقف هستند که رتبه‌بندی آموزشی دانشگاهها زمانی به اهداف فوق نائل خواهد شد که اجرا و استفاده از نتایج رتبه‌بندی به صورت منسجم و هوشمند، در تعامل با سایر نظامهای تصمیم‌گیری حوزه ستاد آموزشی وزارت متبوع صورت گیرد. از جمله، لازم است که از قبل، پیامد های رتبه‌بندی در سرنوشت دانشگاهها به طور کاملا مشخص تبیین و اعلام شود. در غیر این صورت، افزودن اطلاعات رتبه‌بندی به مجموعه اطلاعات دانشگاهها حرکت و تحول اساسی را به همراه نخواهد آورد و شاید در مقایسه با هزینه و زمان صرف شده برای گردآوری آن، بازده قابل قبولی نیز نداشته باشد.

مختصات پیشنهادی مدل رتبه‌بندی

بعد از مرور و مستندات، مشاوره با افراد صاحب‌نظر کشوری و بررسی ماحصل کار گروهی، تیم تحقیق به این جمع‌بندی رسید که مدل پیشنهادی بایستی:

۱. ساده و روان بوده و برای اجرایی شدن آن نیاز به مقدمات پیچیده نباشد تا امکان انجام متواتر و سریع آن فراهم شده و بتوان نتایج لازم را از آن استخراج و در زمان مناسب از یافته‌ها استفاده نمود.
۲. مبتنی بر اصول و مستندات علمی بوده و با استفاده از دانش روز این حوزه طراحی شود.
۳. مشارکتی بوده و همراهی ستاد وزارت و دانشگاهها را به حداکثر برسد.
۴. مرحله‌بندی شده بوده و باعث گردد تا دانشگاهها افق آینده کار را نیز ببینند و در بستر زمان زیرساختهای ارتقایی خود را فراهم آورند.
۵. به فرآیندهای کلان پرداخته و در بستر این فرآیندها به ورودیها و خروجیها توجه شود. به این شکل با کاستن از جزئیات، استقلال دانشگاهها حفظ گردد.

۶. امکان استفاده از نتایج آن و تلفیق با نتایج رتبه‌بندی سایر حوزه‌های عملکرد دانشگاه‌های کشور، زمینه را برای ایجاد یک نظام واحد و دقیق رتبه‌بندی کلان دانشگاه‌های کشور فراهم آورد.
۷. متناسب با مختصات کشور بوده و بحث ادغام و همچنین توجه به مبانی فرهنگی و اسلامی را به خوبی لحاظ نماید.
۸. در جهت افزایش انگیزه کاری دانشگاه‌ها حرکت نموده و بشکلی استانداردسازی صورت پذیرد که انگیزه دانشگاه‌های کوچک کشور از بین نرفته و در عین حال شان دانشگاه‌های پیشرو نیز در نظر گرفته شود.

در نتیجه بررسی‌های انجام شده و با در نظر گرفتن مبانی فوق، می‌توان راهبردهای اصلی این رتبه‌بندی را تبیین نمود. به صورت خلاصه راهبردهای پیشنهادی برای دریافت نقطه نظرات ارزشمند معاونین محترم آموزشی کشور و سایر مسئولین محترم به شرح زیر است:

۱. گرایش به سنجش شاخصهای کلانی که نشان‌دهنده فرآیندهای کلی و سطوح بالا بوده و یا شاخصهایی خروجی باشند که مستقیماً حاصل فرآیندهای آموزشی هستند. به عبارتی در این رتبه‌بندی تمایل به سنجش شاخصهای جزئی سیستمهای آموزشی مانند جزئیات کتابخانه و کلاس درس و مواردی از این قبیل وجود ندارد و تمایل آن است که به سمت سنجش شاخصهای کلان عملکردی برویم. به عنوان مثال اگر رتبه‌های دانشجویان در امتحانات کشوری و یا قبولی در سطوح بالاتر سنجیده و یا همبستگی درونی نمرات دانشجویان دانشگاه سنجیده شود بهتر و دقیقتر می‌تواند گویای وضعیت آموزشی یک دانشگاه باشد. این موضوع اگرچه نمی‌تواند ایرادات جزئی یک دانشگاه را مشخص و بازگو نماید، ولی این مورد جزو محدودیتهای کار نیست چراکه اولاً هدف رتبه‌بندی با هدف یک نظام ارزشیابی بیرونی متفاوت است؛ ثانیاً باید اجازه داده شود که دانشگاهها بعد از دریافت نتایج کلی رتبه‌بندی و دانستن میزان موفقیت در شاخصهای کلان، به صورت مستقل در درون روال‌های کاری خود کنکاش نموده و ایرادات را یافته و با راهکارهای درون‌زا برای حل مشکلات اقدام نمایند. با این توجیحات نپرداختن به جزئیات نه تنها نقطه ضعف این مدل پیشنهادی نیست، بلکه در عین آسان نمودن فرآیند رتبه‌بندی و کاستن از حجم سنگین کار، به استقلال دانشگاهها در مدیریت (با نظارت مستمر) کمک شایانی می‌نماید.
۲. بایست به سمت ارزیابی مستمر، و بیشتر با مکانیسمهای ارزیابی غیر حضوری (off site) رفت. لازم به ذکر است که این به معنای حذف کامل ارزیابی حضوری نیست ولی تلاش بر این است که نظارت حضوری به حداقل برسد.
۳. استفاده از چندین منبع مختلف برای دریافت اطلاعات مشخصاً به افزایش اعتبار و پایایی ارزیابی و رتبه‌بندی خواهد انجامید. به همین دلیل استفاده از مستندات مستقل از هم باید جزو اصول کاری باشد. به عبارتی زمانی که منبع اطلاعات از بانک اطلاعاتی سما، وبسایتهای دانشگاهها، نتایج واحد سنجش، و مستندات همه مراکز و ادارات وزارت و البته مستندات ارسالی هر دانشگاه بدست می‌آید بهتر و دقیقتر می‌تواند تصویری جامع از عملکرد یک دانشگاه را ارائه نماید.

۴. برای استمرار فرآیند رتبه‌بندی باید دبیرخانه مشخصی در معاونت آموزشی وزارت هر چه سریعتر تشکیل گردد و به صورت جاری و ساری سعی نماید در طول سال همه مستندات را دریافت، تحلیل و اطلاعات لازم را استخراج نماید و با یک برنامه‌ریزی جامع، زمان خاصی در سال برای جمع‌بندی همه اطلاعات مشخص گردد. به عنوان مثال اگر قرار باشد به عنوان جزیی از شاخص حاکمیت، مصوبات هیئت امنای دانشگاهها از بُعد آموزشی بررسی گردد و یا شیوه پاسخگویی دانشگاهها به نامه‌های وزارت تحلیل شوند، باید اطلاعات مذکور در دبیرخانه در طول سال جمع‌آوری شده و حتی در نرم‌افزارهای مربوطه وارد گردد تا در زمان تجميع اطلاعات کمترین وقت تلف شده وجود داشته‌باشد. توصیه اکید بر این است یک زمان خاص و مشخص برای اعلام نتایج رتبه بندی آموزشی دانشگاهها در هر سال تعیین گردد. با در نظر گرفتن شکل فعالیت دانشگاههای کشور تیم تحقیق بهترین زمان پیشنهادی را آبان یا آذر ماه هر سال می‌داند.

۵. به نظر می‌رسد که برای مقایسه بهتر دانشگاهها لازم باشد تا برای بعضی شاخصها استانداردسازی صورت گیرد. به این معنا که باید میزان امتیازات کسب شده بر یک عدد مشخصی تقسیم شود تا بتوان بدین وسیله دانشگاههای مختلف را با هم مقایسه نمود. اگرچه این مفهوم در ارزیابی اخیر معاونت تحقیقات و فناوری تا حدودی حذف شده‌است ولی به نظر می‌رسد عدم استانداردسازی باعث بروز یک نوع رقابت در دانشگاهها خواهد شد که تقریباً از ابتدا قهرمانان آن مشخص است و انگیزه کاری را در دانشگاههای کوچک به شدت کاهش می‌دهد. البته بعضی از شاخصهایی که در نظام رتبه‌بندی پیشنهادی خواهد آمد نیاز به استانداردسازی نخواهد داشت مانند شفافیت اطلاعات در وبسایتها و یا همبستگی درونی نمرات دانشجویان، ولی برای استانداردسازی بعضی شاخصها باید به دنبال بهترین مبنا باشیم. به صورت کلی شاید بتوان مهمترین این مبناها را به شرح زیر بازگو نمود:

a. بودجه فصل آموزش دانشگاهها: به نظر می‌رسد با توجه به دقیق نبودن مبنای محاسبه این بودجه و عملیاتی نبودن مبنای بودجه‌ریزی، اختصاص درصد بالایی از این بودجه به حقوق و مزایای پرسنلی، و پیچیدگیهای شیوه مدیریت مالی بودجه در دانشگاه، استفاده از این شاخص برای استانداردسازی جای اشکال باشد.

b. تعداد دانشجویان: با توجه به شناور بودن این شاخص حتی در طول یک سال تحصیلی به مقدار بسیار زیاد، تعدد مقاطع تحصیلی و وزنهای متفاوت آنها و تاثیر عوامل مختلف جانبی بر تعداد دانشجویان جذب شده مانند بومی‌گزینی، شاید بهتر باشد این شاخص نیز به عنوان اولویت اول برای نشان دادن اندازه و بزرگی بخش آموزش دانشگاه در نظر گرفته نشود.

c. تعداد و رتبه اعضای هیئت علمی دانشگاه: به نظر می‌رسد که در عین داشتن ایراداتی، به صورت نسبی احتمالاً بهتر از دو شاخص فوق می‌تواند نشان دهنده بزرگی دانشگاه از بُعد آموزشی بوده و اگر بزرگی دانشگاه به تنهایی باعث افزایش امتیاز یک دانشگاه شده، این امتیاز را تعدیل نماید.

d. رتبه دانشجویان ورودی در کنکور سراسری کشوری: این شاخص نیز به عنوان شاخصی مهم، عینی و نسبتاً معتبر می‌تواند نشان دهنده سطح علمی و توانمندی دانشجویان هر دانشگاه مبنا قرار گرفته و نشان

دهد که مثلاً آیا رتبه دانشجویان در امتحانات جامع کشوری به سمت بهتر شدن میل نموده و یا به سمت افت.

۶. در خصوص حیطه‌های مدنظر برای رتبه‌بندی که شاید چالشی‌ترین قسمت این پروژه باشد؛ جمع‌بندی آن بوده که احتمالاً پرداختن به ابعاد زیر الزامی است:

a. حاکمیتی: برای نظارت کلان بر مدیریت آموزش دانشگاه لازم است تا به شاخصهای کلانی پرداخته شود که بتوانند عملکرد کلی دانشگاه را حتی فرای معاونت آموزشی دانشگاه بسنجند. در این حیطه می‌توان از نقش هیئت امانا شروع نمود و به شیوه مدیریت جلسات اصلی آموزشی دانشگاه و تعامل دانشگاه با وزارت پرداخت.

b. شفافیت مدیریت آموزشی: منظور شاخصهایی است که نشان دهنده میزان در دسترس بودن اطلاعات مورد نیاز ذی‌نفعان آموزش دانشگاه اعم از اساتید، دانشجویان و کارمندان است. عمده این شاخصها از وبسایت دانشگاهها قابل استخراج خواهد بود و نشان می‌دهد که چه میزان اطلاعات مورد نیاز دانشجویان و اساتید از طریق سایت قابل دسترس است. البته با این شیوه می‌توان انسجام کاری گروههای آموزشی، دانشکده‌ها و واحدهای اصلی آموزش دانشگاه را نیز بررسی نمود. پرواضح است که وجود طرح درسها و برنامه‌های آموزشی یک گروه در وبسایت به صورت قاطع نشان دهنده اجرای این موارد نیست ولی تاثیر جدی بر ایجاد نظم آموزشی داشته و دانشجویان را آشنا می‌نماید که وظیفه هر گروه آموزشی در هر واحد درسی چه چیزی می‌باشد و در نتیجه نوع تعاملات دانشجویان و گروههای آموزشی و مدیریت آموزشی را تغییر خواهد داد.

c. عملکرد آموزشی: منظور شاخصهایی است که نشان دهنده میزان تاثیرگذاری آموزش بر ارتقا دانش/مهارت دانشجویان می‌باشد. اطلاعات مورد نیاز برای این قسمت را می‌توان از مبادی مختلف مانند نرم‌افزار سما و واحد سنجش استخراج نمود و با استفاده از این شاخصها بررسی نمود که تا چه حد قوانین آموزشی اجرا می‌شود و همچنین نتیجه فرآیندهای آموزشی بر ارزشیابیهای درون دانشگاهی و جامع کشوری چه بوده است.

d. شاخصهای توسعه دانشگاه: منظور شاخص‌هایی است که به گسترش کمی و کیفی آموزش دانشگاه توجه نموده و نشان می‌دهد به چه سرعتی از بُعد کمی و کیفی سیستم آموزشی یک دانشگاه ارتقا یافته است. با این ابزار مستقیماً بازگشایی و نوگشایی رشته‌ها و مقاطع تحصیلی، یا از دست دادن مجوز تربیت دانشجو در یک رشته در رتبه‌بندی دانشگاه مدنظر قرار می‌گیرد. همچنین در این حیطه می‌توان افزایش فضاهای آموزشی یک دانشگاه، روال‌های ارزشیابی عملکرد اساتید، نوآوریهای خاص دانشگاه در آموزش و حتی رتبه‌هایی که اساتید دانشگاه در سطح کشوری در حیطه‌های آموزشی کسب می‌کنند را سنجید.

e. حرکت در جهت تحقق اهداف نقشه جامع علمی کشور: در این راستا توجه به توسعه روابط علمی دانشگاه با سایر سازمانها و نهادهای علمی داخل و خارج کشور، حرکت در جهت تاسیس رشته‌های اولویت‌دار، درآمدزایی از طریق آموزش، تالیف کتب علمی منطبق بر توانمندی داخلی و با کیفیت بالا،

مدل رتبه‌بندی آموزشی دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور

پاسخگو بودن آموزش به نیازهای جامعه و برنامه‌ریزی دانشگاهها و اخلاق حرفه‌ای که یکی از مبانی والای آموزش بوده و البته در جامعه ارزشی ایران اسلامی معنا و اهمیت خاص دارد و لذا بایست در مدیریت آموزشی کشور مورد توجه خاص قرار گیرد.

۵. تعاریف شاخصهای گزینش شده

با توجه به توضیحات بیان شده در قسمت قبل و مبتنی بر بحثها و گفتمانهای به عمل آمده (اهم موارد در پیوستها آورده شده است) شاخصهای نهایی گزینش شده در این مطالعه به شرح زیر می باشند.

شاخص استانداردسازی

شماره شاخص	عنوان شاخص	توضیحات	منبع کسب اطلاعات	فرمول پیشنهادی برای محاسبه امتیاز
۰ (چراکه مستقیماً در رتبه بندی وارد نخواهد شد)	ضریب اعضا هیئت علمی تعدیل شده	برای استانداردسازی دانشگاهها بر اساس میزان گسترش و بزرگی و مقایسه دانشگاهها با یکدیگر، تعداد اعضای هیئت علمی تعدیل شده محاسبه می گردد. از این شاخص برای استانداردسازی شاخصهای ۱ و ۲ استفاده خواهد شد به شکلی که امتیاز این شاخصها بر امتیاز این شاخص تقسیم خواهد شد.	کارگزینی دانشگاه و تایید توسط واحد ذی صلاح در وزارت	$MOR = \text{تعداد مربیان و کمک مربیان}$ $OSTY = \text{تعداد استادیار}$ $DAN = \text{تعداد دانشیار}$ $OSTA = \text{تعداد استاد}$ $Total = \text{کل تعداد اعضای هیئت علمی که حاصل جمع چهار جزء فوق می باشد}$
				تبصره ۱: تمامی نیروهای رسمی، پیمانی، قراردادی، متعهد خدمت و سرباز با توجه به رتبه ایشان در محاسبات وارد خواهند شد.

شاخصهای توسعه آموزشی

شماره شاخص	عنوان	توضیحات	منبع کسب اطلاعات	فرمول پیشنهادی برای محاسبه امتیاز
۱	رشته-مقطع های نوگشایی شده و رشته‌های موجود	منظور رشته‌ها یا مقاطع جدیدی هستند که دانشگاه برای اولین بار در سه سال گذشته و با مجوز شورای گسترش در آنها دانشجو پذیرش نموده است تاسیس رشته‌های جدید آموزشی به روش آموزش از راه دور نیز به عنوان رشته مستقل مد نظر می‌باشد. همچنین واحدهای بین‌الملل نیز مشمول این بند می‌شوند و رشته‌های این واحدها نیز شمرده خواهد شد اما رشته‌های واحدهای بین‌الملل نصف وزن تعلق گرفته به رشته-مقطع های نوگشایی شده به روش رایج خواهد بود. رشته‌های موجود دانشگاه (به جز رشته‌های نوگشایی شده نیز در این محاسبه در نظر گرفته شده و وزن آنها برابر یک دهم وزن رشته‌های موجود خواهد بود).	مستندات دانشگاه و شورای گسترش وزارت	مقاطع و وزن آنها برای نوگشایی عبارت هستند از: کاردانی (۱)، کارشناسی (۲)، دوره MPH (۳)، کارشناسی ارشد (۳)، دکترای تخصصی (PhD) (۶)، دکترای تخصصی (PhD) مبتنی بر پژوهش (۴)، دکترای حرفه‌ای (۴)، دستیاری (۵)، فلوشیپ (۴)، و فوق تخصص بالینی (۵) امتیازات این شاخص بر اساس امتیاز شاخص صفر تعدیل خواهد شد. تبصره ۱: در ضمن اگر رشته‌های نوگشایی شده باعث تاسیس یک دانشکده جدید شده‌باشد، امتیازات کسب شده در آن رشته‌ها در ضریب یک و نیم ضرب خواهد شد. تبصره ۲: امتیاز رشته‌های نوگشایی شده‌ای که اولین بار در کشور راه‌اندازی شوند در ضریب یک و نیم ضرب می‌شود. تبصره ۳: در صورتی که رشته‌های مذکور در راستای اولویت‌های ارایه شده در نقشه جامع علمی کشور در نظر گرفته‌شوند امتیازات تعلق گرفته در ضرایبی به شرح زیر ضرب خواهد شد: ۱) رشته‌های دارای اولویت بسیار بالا (گروه الف) ۲؛ ۲) رشته‌های دارای اولویت بالا (گروه ب) ۱.۷، ۳) رشته‌های دارای الویت متوسط (گروه ج) ۱.۵
۲	تعداد رشته-مقطع های غیر معتبر شناخته-شده	منظور رشته‌هایی هستند که توسط واحدهای علمی ذی‌ربط مورد بررسی قرار گرفته و از نظر اعتبار علمی برای تربیت دانشجو مورد تایید کامل قرار ننگرفته‌اند. این مورد شامل رشته و مقاطعی که بر اساس یک سیاست کشوری و یا دانشگاهی حذف دائم و یا موقت شده و ارتباطی با ایرادات آموزشی ندارد، نمی‌شود	مستندات دانشگاهها به همراه مستندات دبیرخانه‌های و واحدهای ذی‌ربط در وزارت	مقاطع و وزن آنها برای غیرمعتبر شناخته‌شدن عبارت هستند: از کاردانی (۱.۵-)، کارشناسی (۳-)، دوره MPH (۴.۵-)، کارشناسی ارشد (۴.۵-)، دکترای تخصصی (PhD) (۹-)، دکترای تخصصی (PhD) مبتنی بر پژوهش (۶-)، دکترای حرفه‌ای (۶-)، دستیاری (۷.۵-)، فلوشیپ (۶-)، و فوق تخصص بالینی (۷.۵-)

حاکمیتی

شماره شاخص	عنوان	توضیحات	منبع کسب اطلاعات	فرمول پیشنهادی برای محاسبه امتیاز
۳	گزارش عملکرد سالیانه منطبق بر برنامه بلندمدت	لازم است که هر دانشگاه منطبق بر برنامه بلند مدت خود سالانه گزارش عملکرد آموزشی خود را ارائه دهد توضیحات: گزارش عملکرد مبسوط شامل گزارشی خواهد بود که دارای توضیحات دقیق و مستند و به تفکیک حداقل در زمینه‌های هیئت علمی، دانشجویی، مالی-اداری، دانشکده-ها، مرکز توسعه، آموزش مداوم و آموزش کل باشد. ذکر لیست وار عملکرد بدون توضیحات دقیق به منزله گزارش عملکرد خلاصه در نظر گرفته می‌شود همچنین گزارش عملکردی ملاک قرار می‌گیرد که به صورت کامل در وبسایت دانشگاه قابل دستیابی باشد یا به شکل چاپی منتشر شده باشد تا تضمین انتشار آن وجود داشته باشد	مستندات دانشگاهی و بررسی توسط کمیته ارزیاب وزارت	عدم وجود برنامه بلندمدت و گزارش عملکرد سال آخر= صفر امتیاز عدم وجود برنامه بلندمدت و وجود گزارش عملکرد خلاصه آموزش= یک امتیاز عدم وجود برنامه بلندمدت و وجود گزارش عملکرد مبسوط و مستند= دو امتیاز وجود برنامه بلندمدت و عدم وجود گزارش عملکرد= یک امتیاز وجود برنامه بلندمدت و گزارش عملکرد خلاصه ولی بدون ارتباط با یکدیگر= دو امتیاز وجود برنامه بلندمدت و گزارش عملکرد مبسوط ولی بدون ارتباط با یکدیگر= سه امتیاز وجود برنامه بلندمدت و گزارش عملکرد با ارتباط ضعیف= چهار امتیاز وجود برنامه بلندمدت و گزارش عملکرد با ارتباط قوی= پنج امتیاز تبصره ۱: در صورت تایید گزارش عملکرد و برنامه بلندمدت توسط هیئت امنای دانشگاه به صورت رسمی امتیازات فوق در ۱.۵ ضرب می‌شود تبصره ۲: در صورت تعیین کمی میزان پیشرفت کار منطبق بر برنامه بلندمدت و میزان موفقیت بیش از ۷۰٪ امتیازات فوق در ۱.۵ ضرب خواهد شد.
۴	جلسات شورای دانشگاه	لازم است بر اساس آیین‌نامه، به صورت منظم و با توالی زمانی مناسب جلسات شورای دانشگاه به ریاست رئیس دانشگاه و حضور معاونین دانشگاه تشکیل و به مسایل مختلف دانشگاه با محوریت آموزش پرداخته شود. اعضای این شورا باید با حکم رئیس دانشگاه و طبق آیین‌نامه مربوطه انتخاب و در جلسات حضور فعال داشته باشند.	مستندات دانشگاهی شامل کپی احکام اعضای حقیقی شورای دانشگاه و صورت-جلسات مربوطه. محتوای جلسات منطبق بر صورت جلسات و دستور جلسات توسط کمیته ارزیاب وزارت بررسی	به ازای برگزاری هر جلسه شورای دانشگاه در طی یکسال منتهی به زمان ارزیابی یک امتیاز لحاظ می‌گردد تبصره ۱: در صورت رعایت آیین نامه در انتصاب اعضای شورا یک امتیاز اضافه خواهد شد تبصره ۲: در صورتی که در دستور کار جلسات شورای دانشگاه و مصوبات مربوطه ارتباط نزدیک و مشخصی با وظایف محوله به شورای دانشگاه وجود داشته باشد امتیازات اخذ شده در یک و نیم ضرب خواهد شد. تبصره ۳: در صورت حضور بیش از ۳ معاون دانشگاه حداقل در پنج جلسه (یا تمام جلسات در صورتیکه کمتر از پنج جلسه تشکیل شده باشد) امتیازات اخذ شده در یک و نیم ضرب خواهد شد. تبصره ۴: در صورت عدم حضور رئیس دانشگاه در هر جلسه شورا امتیاز آن جلسه لحاظ نخواهد شد.

مدل رتبه‌بندی آموزشی دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور

شماره شاخص	عنوان	توضیحات	منبع کسب اطلاعات	فرمول پیشنهادی برای محاسبه امتیاز
			خواهد شد.	
۵	تعداد جلسات شورای آموزشی و شوراهای معادل دانشگاه	لازم است بر اساس آیین‌نامه، به صورت منظم و با توالی زمانی مناسب جلسات شورای آموزشی دانشگاه به ریاست معاون آموزشی دانشگاه و حضور معاونین آموزشی دانشکده-ها و معاون دانشجویی دانشگاه تشکیل و به مسایل مختلف دانشگاه با محوریت آموزش پرداخته شود. البته جلسات هم تراز شورای آموزشی دانشگاه شامل شورای آموزش پاسخگو، تحصیلات تکمیلی و آموزش مداوم نیز در این زمینه محاسبه خواهند شد.	مستندات دانشگاهی شامل صورت‌جلسات و مستندات مربوطه و ابلاغ اعضا	به ازای برگزاری هر جلسه شورای آموزشی دانشگاه و یا شوراهای آموزش پاسخگو، تحصیلات تکمیلی و آموزش مداوم در طی یکسال منتهی به زمان ارزیابی ۱ امتیاز لحاظ میگردد تبصره ۱: در صورت حضور بیش از دو-سوم اعضا در هر جلسه، امتیازات فوق در ۱.۵ ضرب می‌شود تبصره ۲: در صورت عدم حضور رئیس دانشگاه در هر جلسه شورای آموزش پاسخگو امتیاز آن جلسه لحاظ نخواهد شد. تبصره ۳: در صورت عدم حضور معاون آموزشی دانشگاه، رئیس مرکز توسعه و مدیرکل آموزش در هر جلسه شورای آموزشی دانشگاه به ازای هر فرد ۱۰٪ از امتیاز جلسه مذکور کسر می‌شود و اگر بیش از دو نفر از ایشان در جلسه حضور نداشته باشند امتیاز آن جلسه لحاظ نخواهد شد.
۶	تعداد جلسات رسمی معاون آموزشی دانشگاه	به جهت افزایش تعامل دو طرفه و هدفمند بین ستاد و صف، تعداد نشستهای هدفمند و برنامه‌ریزی شده یکی از بهترین شاخصهای کمی قابل اندازه‌گیری است. در این راستا جلسات معاون آموزشی دانشگاه، مدیر آموزش و یا رئیس مرکز توسعه دانشگاه با مدیریتهای دانشکده‌ها، اساتید، دانشجویان و کارمندان به عنوان یک شاخص مورد نظر خواهند بود. البته نشستهایی مورد قبول خواهند بود که هدفمند و با برنامه‌ریزی قبلی صورت گرفته باشند.	مستندات دانشگاهی شامل صورت‌جلسات و مستندات مربوطه	توجه ۱: نشست‌هایی محسوب می‌شوند که هدفمند و با برنامه‌ریزی قبلی برگزار شده باشد. توجه ۲: نشست‌های شورای آموزشی دانشگاه و شورای دانشگاه محاسبه نمی‌شوند. توجه ۳: جلساتی که دارای صورت جلسه باشد و با دعوت‌نامه برگزار شده باشد منظور می‌شوند. توجه ۴: در صورتی که جلسه به صورت ادواری و با مصوبات و تصمیمات قابل پیگیری همراه باشد و شیوه و مدل پیگیری مصوبات تعیین شده باشد، امتیاز آن در ۱.۵ ضرب می‌شود. توجه ۵: جلسات درون دانشگاهی خارج از حوزه آموزش (مثلا با سایر معاونت‌ها) نیز در ۱.۵ ضرب می‌شود. نحوه محاسبه امتیاز: ۱- امتیاز هر دانشگاه بر اساس تعداد جلسات بعد از تعدیل بر مبنای شاخص صفر محاسبه می‌گردد ۲- سقف امتیاز دانشگاه در این معیار معادل صدک ۷۵ از امتیازات کسب شده توسط کلیه دانشگاه‌های مورد بررسی است.
۷	نحوه توزیع بودجه آموزشی دانشگاه	شاخصهای طراحی شده، میزان مشارکت دانشکده‌ها و مسئولین دانشگاه و نحوه تخصیص بودجه یکی از مبانی اصلی حاکمیتی در آموزش است	مستندات دانشگاهی شامل صورت‌جلسات و مستندات مربوطه	عدم وجود مستندات مشخص در مورد شیوه تخصیص بودجه آموزشی به واحدها و دانشکده‌ها=صفر امتیاز وجود مستنداتی که نشان دهنده شیوه تخصیص بودجه ولی بدون مشارکت دانشکده‌ها و بدون داشتن شاخصهای دقیق کمی باشد =یک امتیاز وجود مستنداتی که نشان دهنده تخصیص بودجه به شیوه مشارکتی با کلیه ذی‌نفعان بوده ولی بدون شاخصهای

مدل رتبه‌بندی آموزشی دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور

شماره شاخص	عنوان	توضیحات	منبع کسب اطلاعات	فرمول پیشنهادی برای محاسبه امتیاز
				<p>کمی دقیق باشد = سه امتیاز وجود مستنداتی که نشان دهنده تخصیص بودجه به شیوه مشارکتی با کلیه ذی‌نفعان بوده و با شاخصهای کمی دقیق باشد = پنج امتیاز تبصره ۱: در صورتی که گزارش دقیق مالی در خصوص شیوه هزینه‌کردهای مالی سال قبل و میزان انطباق آن با تصمیمات اخذ شده وجود داشته‌باشد، ضرایب در ۱.۵ ضرب خواهد شد</p>
۸	برنامه جذب اعضای هیئت علمی	برنامه دانشگاه در جذب هیئت علمی و نگاه بلند مدت آن یکی از اصول حاکمیتی است که باید مد نظر باشد	مستندات دانشگاهی و گزارش واحدهای ذی-ربط وزارت	<p>در این قسمت سه موضوع بررسی خواهد شد: (۱) آیا برنامه بلندمدت توسعه‌ای در این زمینه وجود دارد، (۲) آیا روش درج نیازها در فراخوان نظام مند و مشارکتی است یا خیر؟ (۳) آیا قوانین و مقررات مربوطه به خوبی رعایت می‌شود؟ امتیازات این سه موضوع بر اساس ۵ مقیاس زیر محاسبه و با هم جمع می‌شوند</p> <ol style="list-style-type: none"> وجود برنامه بلندمدت دانشگاهی (حداقل ۵ ساله) که به صورت دقیق طراحی شده‌باشد و در هیئت امنای دانشگاه به تصویب رسیده‌باشد = سه امتیاز، در صورتی که این برنامه منطبق بر اهداف نقشه جامع علمی کشور باشد این امتیاز در ۱.۵ ضرب خواهد شد. شناسایی نیازها برای اعلام در فراخوان جذب هیئت علمی به روش مشارکتی و نظرخواهی نظام مند از دانشکده‌ها = دو امتیاز طرح و تصویب لیست وارد شده در فراخوان جذب در شورای دانشگاه = یک امتیاز تشکیل مرتب و برنامه‌ریزی هیئت جذب اساتید و انجام وظایف محوله، شامل تعداد جلسات برگزار شده (بیش از ۶ جلسه در سال یک امتیاز) و رعایت قوانین و مقررات = دو امتیاز رعایت کامل ضوابط جذب و تایید بیش از ۸۰٪ پرونده‌های ارسالی در کمیته جذب مرکزی در وزارت = دو امتیاز
۹	ثبات مدیریتی	یکی از اصول مدیریت پایدار و موثر، ثبات مدیران آموزشی دانشگاه است، بر این اساس میانگین مدت مدیریت ایشان در سمتهای مرتبط با آموزش به عنوان یک شاخص در نظر گرفته می‌شود. سمتهای مورد نظر عبارت هستند از: معاون آموزشی دانشگاه، مدیر آموزش، مدیر تحصیلات تکمیلی،	احکام کارگزینی ارایه شده از سوی دانشگاه	<p>بر اساس احکام کارگزینی، میانگین مدت کار مسئولین زیر در هر یک از سمتها مذکور بر حسب سال محاسبه و به عنوان یک امتیاز در نظر گرفته خواهد شد.</p> <p>نحوه محاسبه امتیاز: سابقه کاری هر فرد در هر مسئولیت به سال با نصف سابقه فرد در سایر سمتهای مرتبط جمع و به توان دو می‌رسد.</p> <p>در صورتی که فرد مسئول دارای مدرک مرتبط دانشگاهی باشد امتیاز مذکور در ۱.۵ ضرب می‌شود. همچنین</p>

مدل رتبه‌بندی آموزشی دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور

شماره شاخص	عنوان	توضیحات	منبع کسب اطلاعات	فرمول پیشنهادی برای محاسبه امتیاز
		رئیس مرکز توسعه آموزش، رئیس واحد آموزش مداوم، رئیسهای دانشکده‌ها، معاونین آموزشی دانشکده‌ها		در صورت شرکت در دوره‌های آموزشی مرتبط امتیاز مذکور در ۱.۲ ضرب می‌شود. به ازای هر مقاله آموزش پزشکی چاپ شده در مجلات فارسی ۰.۵ و در مجلات خارجی ۱ امتیاز اضافه می‌شود

مدیریت آموزشی

شماره شاخص	عنوان	توضیحات	منبع کسب اطلاعات	فرمول پیشنهادی برای محاسبه امتیاز
۱۰	شفافیت و روان بودن اطلاعات در وب سایت دانشگاهها	وجود اطلاعات دقیق و به روز در خصوص روالها و برنامه‌های آموزشی دانشگاه در وب سایت و استفاده از ارتباطات الکترونیکی با دانشجویان و اساتید	بررسی وب سایت دانشگاه توسط کمیته ارزیاب وزارت	وجود وب سایت برای معاونت آموزشی دانشگاه با اطلاعات دقیق و به روز در مورد وظایف معاونت، مدیریتها و واحدهای مختلف معاونت و مسئولین مربوطه = نیم امتیاز وجود اطلاعات و یا لینکهای مناسب برای دسترسی دانشجویان به آیین‌نامه‌ها و مستندات قانونی مرتبط به ایشان در وب سایت آموزش دانشگاه = نیم امتیاز وجود اطلاعات و یا لینکهای مناسب برای دسترسی اساتید/کارشناسان به آیین‌نامه‌ها و مستندات قانونی مرتبط به ایشان در وب سایت معاونت آموزشی دانشگاه = نیم امتیاز وجود صفحات وب مشخص برای هر دانشکده شامل اطلاعات پایه آنها، معرفی دپارتمانهای آموزشی و بیمارستانهای آموزشی مربوطه و اعضای هیئت علمی = یک امتیاز وجود برنامه‌های آموزشی دقیق دپارتمانهای آموزشی و برنامه کاری اساتید در صفحات وب دانشکده‌ها = یک و نیم امتیاز برای هر دانشکده وجود طرح درس و برنامه آموزشی دپارتمانهای آموزشی در وب سایت با قابلیت دستیابی آسان برای دانشجو = یک و نیم امتیاز برای هر دانشکده طراحی مناسب صفحات و وجود استانداردهای ثابت در تمامی صفحات وب دانشگاه = یک و نیم نمره وجود شیوه مناسب و ساده برای دسترسی به آدرس پست الکترونیکی اساتید و استفاده از آن برای برقراری ارتباط با اساتید = یک نمره وجود ارتباطات مناسب درون دانشگاهی بین صفحات مرتبط در سایت به یکدیگر مانند صفحات دانشکده‌ها به یکدیگر = نیم امتیاز

شماره شاخص	عنوان	توضیحات	منبع کسب اطلاعات	فرمول پیشنهادی برای محاسبه امتیاز
				وجود ارتباطات مناسب بین صفحات مرتبط در سایت با سایر دانشگاهها و مراکز تحقیقات داخل و خارج از کشور= نیم امتیاز انتشار دانش (محتوای آموزشی مناسب و مطالب جذاب آموزشی برای اعضای هیئت علمی و دانشجویان)=دو امتیاز
۱۱	اعتبار درونی نمرات امتحانی دانشجویان	از آنجایی که اعتبار ارزشیابی پیشرفت تحصیلی یکی از مهمترین شاخصهای سنجش عملکرد آموزش محسوب می‌شود و از آنجایی که اعتبار درونی نمرات دانشجویان یکی از ساده‌ترین و قابل دستیابی‌ترین شاخصهای قابل محاسبه از نرم افزار سما و یا هر نرم افزار مدیریت آموزشی دیگر است لذا این شاخص در این مرحله انتخاب شد. برای این مهم نمرات دروس عمومی و نمره پایان-نامه‌ها به دلیل تفاوت قابل ملاحظه با نمرات دروس تخصصی در محاسبه وارد نخواهد شد.	نمرات دانشجویان در نرم افزار سما و یا سایر نرم افزارهای مشابه	<p>$SD_i =$ انحراف معیار نمرات یک دانشجو (i)</p> <p>$Mean(SD_i) =$ میانگین انحراف معیارهای نمرات دانشجویان مختلف یک دانشگاه</p> <p>توضیحات: در فرمول فوق اگر انحراف معیار نمرات دانشجویان کم باشد یعنی نمرات دانشجویان در دروس مختلف نزدیک به هم باشد، میانگین انحراف معیارها کم شده و چون در فرمول معکوس آن در نظر گرفته می‌شود، مقدار امتیاز همبستگی درونی افزایش می‌یابد. دلیل وارد شدن عدد ۲۰ در صورت فرمول آن است که مقیاس نمرات در دانشگاهها صفر تا بیست است و در نتیجه مقیاس انحراف معیارها نیز در همین حدود خواهد بود. در نتیجه با وارد نمودن عدد بیست در صورت، امتیازات کسری و کوچک نخواهد شد.</p>
۱۲	قبولی دانشجویان در مقاطع بالاتر	از آنجایی که رقابت کشوری در قبولی در مقاطع بالاتر وجود دارد لذا موفقیت کلی دانشجویان در مقاطع بالاتر بعد از تعدیلهای لازم می‌تواند معیار مناسبی برای رتبه‌بندی	بر اساس مستندات وزارت بهداشت. (البته با توجه به اینکه	ابتدا از مرکز سنجش وزارت قبولی دانشجویان در امتحانات کارشناسی ارشد و دستیاری پزشکی در آخرین دوره به تفکیک دانشگاه محل تحصیل دانشجو در مقطع قبل اخذ می‌شود. سپس از مرکز امور دانشجویان، تعداد دانشجویان دوره کارشناسی و پزشکی عمومی دانشگاهها کشور در فاصله ۲ تا ۵ سال گذشته اخذ

شماره شاخص	عنوان	توضیحات	منبع کسب اطلاعات	فرمول پیشنهادی برای محاسبه امتیاز
		<p>کیفیت آموزش دانشگاهها باشد.</p> <p>در مرحله اول و برای اولین فاز رتبه‌بندی، قبولی فقط در امتحانات کارشناسی ارشد و همچنین در دستتاری پزشکی مد نظر قرار خواهد گرفت چراکه بسیاری از دانشگاههای کوچک ممکن است دانشجو در مقطع کارشناسی ارشد و یا دندانپزشکی و داروسازی نداشته‌باشند و با وارد نمودن سایر امتحانات مقایسه خوب و دقیق صورت پذیرد. پر واضح است که در مراحل بعدی رتبه‌بندی معنی و گستره سنجش این شاخص افزایش می‌یابد</p>	<p>قبولی در دانشگاههای وابسته به وزارت علوم و آزاد اسلامی به صورت یکنواخت و برای همه دانشگاهها در محاسبه وارد نخواهد شد، سوگیری بوجود نمی‌آید)</p>	<p>و متوسط تعداد دانشجویان ورودی هر دانشگاه محاسبه می‌گردد.</p> <p>با توجه به این اعداد درصد قبولی دانشجویان تحصیل نموده در هر دانشگاه در امتحانات کارشناسی ارشد و دستتاری پزشکی محاسبه خواهد شد.</p> <p>از آنجایی که رتبه دانشجویان ورودی دانشگاههای کشور با یکدیگر تفاوت دارند، رتبه گزینش هر دانشگاه در بین انتخاب دانشجویان ورودی در سه سال گذشته از مرکز امور دانشجویان وزارت اخذ شده و دانشگاهها بر اساس این رتبه به چهار دسته بر اساس چارک تقسیم می‌شوند، دانشگاههایی که جزو انتخابهای اول بوده‌اند، دانشگاههایی که جزو انتخابهای آخر بوده‌اند و دو دسته بینابینی در مرحله آخر به ترتیب امتیازات ۱، ۱.۲۵، ۱.۵، ۲ برای هر دسته از دانشگاهها (به ترتیب از انتخابهای نخست تا انتخابهای آخر) در نظر گرفته‌شده و درصد قبولی در این ضرایب ضرب خواهد شد. به عبارتی اگر در دانشگاه دور افتاده‌ای ۵٪ دانشجویان کارشناسی در دوره‌های ارشد قبول شده‌باشند، امتیاز نهایی تعلق گرفته به آنها برابر قبولی ۱۰٪ برای دانشگاههای مرکزی خواهد بود.</p>

فرآیندهای توسعه کیفی/آموزش مداوم و نقطه نظرات وزارت

شماره شاخص	عنوان	توضیحات	منبع کسب اطلاعات	فرمول پیشنهادی برای محاسبه امتیاز
۱۳	فعالیت‌های کلیدی مرکز توسعه دانشگاه برای ارتقا کیفی آموزش	بر اساس مستندات ارائه شده از مراکز توسعه آموزش دانشگاه‌های کشور و گزارشات رسمی و همچنین بازدیدهای به عمل آمده امتیازات مربوط اجزای این شاخص تعیین می‌گردد.	بر اساس مستندات مرکز توسعه آموزش دانشگاه‌های کشور و وزارت	شش شاخص اصلی شامل (۱) داشتن واحدهای مختلف فعال در مرکز، (۲) برنامه مدون آموزش مهارت‌های بالینی، (۳) برنامه مدون ارزیابی کیفیت سوالات امتحانات پیشرفت تحصیلی دانشجویان، (۴) برنامه ارزیابی طرح درسها فرادهندگان، (۵) برنامه مدون توانمندسازی اساتید و (۶) برنامه ارزیابی جامع عملکرد اساتید طبق فرم مندرج در پیوستها بررسی و اطلاعات جمع‌آوری می‌شود. در صورتی که هر یک از این شاخصها به صورت کامل و مستند موجود باشد امتیاز ۳ و در صورتی که به صورت ناقص ارائه شده باشند امتیاز ۲ و در صورت پیاده نشدن و یا موجود نبودن امتیاز ۱ داده خواهد شد.
۱۴	اختیارات دانشگاهها در مدیریت برنامه‌های آموزش مداوم	از آنجایی که نگاه جامعه محور یکی از ارکان آموزشی کشور است توجه خاص به آموزش مداوم در رتبه‌بندی آموزشی دانشگاهها وارد شده است	بر اساس مستندات وزارت	از آنجایی که مرکز آموزش مداوم وزارت در بررسیهای اخیر خود بر اساس قابلیت و توانمندیهای موجود در این مراکز اختیاراتی به دانشگاهها واگذار نموده است که عینی‌ترین و قابل سنجش‌ترین شاخص جامع در این حیطه می‌باشد، بر آن اساس دانشگاهها به چهار دسته تقسیم خواهند شد دانشگاههای با کمترین اختیارات=یک امتیاز دانشگاههای با اختیارات محدود=دو امتیاز دانشگاههای با اختیارات زیاد=سه امتیاز دانشگاههای با اختیارات گسترده=چهار امتیاز

مدل رتبه‌بندی آموزشی دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور

				<p>کل امتیازات آموزش مداوم داده‌شده توسط دانشگاه بر ۱۰۰ تقسیم و در امتیاز اخذ شده از معیار فوق ضرب خواهد شد.</p>
<p>۱۵</p>	<p>نقطه نظرات معاونت آموزشی وزارت</p>	<p>مسئلاً معاون آموزشی وزارت و مدیران کل به دلیل درگیری مستمر با دانشگاه‌های علوم پزشکی دیدگاه جامعی از عملکرد آموزشی دانشگاهها در نظر دارند و این نظرات به عنوان یک شاخص مهم باید مد نظر قرار گیرد</p>	<p>نظرخواهی از مدیران کل و معاون آموزشی وزارت (افراد پاسخ دهنده باید حداقل ۴ ماه در پست ستادی وزارت مسئولیت عالی داشته‌باشند در غیر این صورت از مسئولین قبلی سوال خواهد شد)</p>	<p>با تنظیم یک چک لیست ساده و مختصر در خصوص شیوه مدیریت آموزشی دانشگاهها، همراهی با سیاستهای وزارت، تعاملات اداری، رعایت و توجه خاص به مباحث اخلاق در آموزش، جمع‌بندیهای انجام شده در بازدیدهای به عمل آمده و نوآوری و ارتقای آموزشی در دانشگاههای کشور، از مدیران کل و معاون آموزشی خواسته خواهد شد که دانشگاهها را در حوزه کاری خود مورد ارزیابی قرار دهند. نقطه نظرات اخذ شده وارد تحلیل آماری شده و میانگین محصور شده هر حیطه محاسبه خواهد شد (برای حذف اثر امتیازات اغراق‌آمیز توصیه می‌گردد به خصوص زمانی که تعداد پاسخ‌دهندگان کم می‌باشند به جای میانگین ساده از میانگین محصور شده استفاده و با توجه به حجم نمونه تعدادی از کمترین و بیشترین امتیازات ابتدا حذف و بر روی بقیه میانگین‌گیری صورت پذیرد. در این مطالعه فقط یک امتیاز از هر طرف حذف خواهد شد). البته نمرات تعلق گرفته به دانشگاهها بر اساس میزان آشنایی مدیران وزارت با واحدهای مربوطه در دانشگاه وزن داده خواهند شد.</p> <p>امتیازات تعلق گرفته به هر دانشگاه به مقیاس صفر تا ده تبدیل و وارد تحلیلهای بعدی خواهد شد.</p>
<p>۱۶</p>	<p>برگزاری جشنواره مطهری</p>	<p>با توجه به اهمیت و اعتبار جشنواره مطهری در آموزش، نحوه برگزاری جشنواره مطهری در دانشگاه و کسب رتبه در جشنواره کشوری توسط اعضای هیئت علمی هر دانشگاه به عنوان شاخص کیفیت آموزش در نظر گرفته می‌شود</p>	<p>اطلاعات اخذ شده از دبیرخانه جشنواره و دانشگاهها</p>	<p>برگزاری جلسه بزرگداشت مقام معلم و استاد در دانشگاه (عدم برگزاری جلسه ۰، برگزاری جلسه ولی بدون اطلاع رسانی خوب و حضور کم مسئولین ۳، برگزاری جلسه با اطلاع‌رسانی خوب و حضور مسئولین اصلی دانشگاه ۴ امتیاز، حضور مسئولی از وزارت و یا مقامات استانی ۵ امتیاز)</p> <p>گزینش اساتید برتر آموزشی (عدم گزینش ۰، گزینش بدون معیارهای مشخص و بر اساس نظرات مسئولین دانشگاه یا عدم معرفی در جشنواره دانشگاهی ۱، گزینش بدون معیارهای مشخص و بر اساس نظرات مسئولین دانشگاه همراه با معرفی در جشنواره دانشگاهی ۲، گزینش بر اساس معیارهای دانش‌پژوهی بدون معرفی به جشنواره کشوری ۳، گزینش بر اساس معیارهای دانش‌پژوهشی و معرفی برترینها به جشنواره</p>

مدل رتبه‌بندی آموزشی دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور

<p>کشوری ۵ امتیاز)</p> <p>فرآیندهای برتر برگزیده شده از سوی دانشگاه در جشنواره کشوری شهید مطهری (به ازای هر فرایند برتر برگزیده شده یک امتیاز و حداکثر تا سقف ۵ امتیاز به هر دانشگاه تعلق می‌گیرد)</p>				
<p>فعالیت بدیع و موثر در سطح یک گروه آموزشی که با تحول جدی در آموزش دانشجویان همراه باشد = یک امتیاز</p> <p>فعالیت بدیع و موثر در سطح یک دانشکده که با تحول جدی در آموزش دانشجویان همراه باشد = سه امتیاز</p> <p>فعالیت بدیع و بومی در سطح دانشگاه و یا فراتر از دانشگاه با تاثیرات عمیق بر آموزش = پنج امتیاز</p> <p>تبصره ۱: پیاده‌سازی برنامه‌های کشوری و یا کپی‌برداری کار از سایر دانشگاهها مشمول این امتیاز نخواهد شد.</p> <p>تبصره ۲: فعالیت محدود ولی با تاثیرات عمیق بر آموزش کل کشور مانند تولید مستندات قوی برای انجام یک تغییر جدی و عمیق در آموزش کشور مشمول حداکثر امتیاز خواهد شد.</p>	<p>مستندات دانشگاهی و نظرات کمیته ارزیاب وزارت</p>	<p>به جهت ترغیب دانشگاهها به انجام اقدامات ویژه و خاص متناسب با مختصات خاص خود، در این شاخص از دانشگاهها خواسته خواهد شد تا بر اساس یک الگوی مشخص بهترین اقدام نوآورانه و تحول‌گرایانه خود را طبق ضوابط مشخص ارایه نمایند. دانشگاه خود باید بهترین و برترین فعالیت سال خود را انتخاب و ارایه نماید</p>	<p>فعالیت‌های ویژه</p>	<p>۱۷</p>

حرکت در راستای نقشه جامع علمی کشور

<p>۱۸</p> <p>برنامه‌ریزی و اجرای دانشگاهی در راستای اهداف نقشه جامع علمی کشور</p>	<p>برای تحقق اهداف نقشه جامع علمی کشور لازم است تا دانشگاه‌های علوم پزشکی به مقتضا و رسالت خود برنامه‌ریزی نموده و برنامه‌های عملیاتی خود را شروع کنند. با این توضیح ارزیابی عملکرد دانشگاهها در این شاخص اهمیت خاص دارد</p>	<p>مستندات دانشگاهی و نظرات کمیته ارزیاب وزارت</p>	<p>۱. وجود مستندات قوی در دستور کار و صورت جلسات شورای دانشگاه و هیئت امنا مبنی بر طراحی برنامه مدون در جهت تحقق اهداف نقشه جامع علمی کشور و پایش اجرای آن (بین صفر تا ۵ امتیاز به تشخیص تیم ارزیاب)</p> <p>۲. تعداد قراردادهای و تفاهم‌نامه‌های علمی منعقد شده با سایر سازمانها و نهادهای علمی-دانشگاهی داخل و خارج کشور (به ازای هر تفاهم‌نامه داخلی یک امتیاز و تفاهم‌نامه بین‌المللی ۲ امتیاز)</p> <p>۳. تعداد رشته‌های آموزشی در حال تدریس که با مشارکت مستقیم و برنامه‌ریزی شده با واحدهای علمی خارج از کشور اجرا می‌شوند (به ازای هر رشته ۳ امتیاز)</p> <p>۴. تعداد دانشجویان خارجی مشغول به تحصیل در دانشگاه (به ازای هر دانشجویی ۰.۱ امتیاز)</p> <p>۵. تعداد اساتید تمام وقت خارجی مشغول به کار در دانشگاه (به ازای هر استاد ۲ امتیاز)</p> <p>۶. میزان درآمد حاصل از فعالیت آموزشی که منبع تامین آن خارج از دانشگاه و وزارت بهداشت باشد (پول دریافتی از دانشجو شامل این بند نمی‌باشد) (به ازای هر ۲۰۰ میلیون ریال در سال ۱ امتیاز)</p> <p>۷. تعداد کتابهای تالیف شده که توسط مجاری رسمی کشور به عنوان منبع آموزشی معرفی و یا مرجع امتحان کشوری تعیین می‌شوند (به ازای هر کتاب ۲ امتیاز) (اگر کتابی توسط اساتید چند دانشگاه تالیف شده‌است، امتیاز مذکور بر اساس تعداد موافقین از هر دانشگاه تعیین می‌شود. در این راستا، نقش نویسنده اصلی و یا ویراستار و ناظر کل کار محفوظ خواهد بود)</p>
<p>۱۹</p> <p>پاسخگویی دانشگاه به نیازهای جامعه</p>	<p>از آنجا که هدف نهایی نظام آموزش علوم پزشکی، ارتقاء سلامت جامعه است بنابراین تمام کوشش متولیان و ارائه‌کنندگان خدمات آموزشی باید پاسخگویی به نیازهای جامعه باشد. لذا این شاخص نیز در این رتبه‌بندی لحاظ گردید.</p>	<p>مستندات دانشگاهی و نظرات کمیته ارزیاب وزارت</p>	<p>در پنج حیطه (۱) نگاه و نقش پاسخگویی دانشگاه به نیازهای جامعه در برنامه راهبردی دانشگاه، (۲) توجه به نیازهای جامعه در برنامه‌ریزی آموزشی، (۳) اجرای برنامه‌های آموزشی در دانشگاهها و (۴) ارائه خدمات آموزشی مستقیم به جامعه، (۵) ایجاد محیط‌های آموزشی در جامعه، میزان پاسخگویی سیستم آموزشی هر دانشگاه بررسی می‌شود. در این راستا هفت شاخص کلی زیر در نظر گرفته می‌شود</p>

مدل رتبه‌بندی آموزشی دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور

<p>۱. آیا در برنامه راهبردی دانشگاه نقش و جایگاه خاص برای پاسخگویی دانشگاه به نیازهای جامعه در سطح بومی و کشوری دیده شده‌است؟ (۲ امتیاز)</p> <p>۲. آیا اولویت‌های سلامت استان یا منطقه تحت نظر دانشگاه فهرست گردیده؟ (۱ امتیاز)</p> <p>۳. آیا فهرست اولویت‌ها بصورت رسمی به گروه‌های آموزشی ابلاغ شده؟ (۱ امتیاز)</p> <p>۴. آیا بر اساس فهرست ابلاغ شده، تغییری در برنامه‌های درسی ایجاد شده؟ (۲ امتیاز)</p> <p>۵. آیا گروه‌های آموزشی برنامه‌ای مدون برای ارتقای سلامت منطقه تحت پوشش خود دارند؟ (به ازای هر گروه ۰.۵ امتیاز)</p> <p>۶. آیا دانشگاه برای آموزش مردم تحت پوشش خود برنامه‌ای دارد؟ (۳ امتیاز)</p> <p>۷. آیا دانشگاه فیلد و محیط آموزشی مناسب برای آموزش دانشجویان در جامعه فراهم نموده‌است؟ (۴ امتیاز)</p>				
<p>ارتقا و توجه خاص به اخلاق حرفه‌ای در سه گروه (۱) اعضای هیئت علمی دانشگاه (۲) دانشجویان و (۳) دانش‌آموختگان و ارایه دهندگان خدمت در جامعه مورد سنجش قرار خواهد گرفت. در این راستا موارد زیر مد نظر قرار خواهند گرفت</p> <p>۱. آیا گروه آموزشی مستقلی مسئول برنامه‌ریزی و مدیریت اخلاق حرفه‌ای می‌باشد؟ (۲ امتیاز)</p> <p>۲. آیا برنامه‌های درسی مشخص و مدونی در دانشگاه برای تدریس مبانی اخلاق حرفه‌ای وجود دارد؟ (به ازای برنامه در هر رشته ۱ امتیاز)</p> <p>۳. آیا برنامه‌های مدون ولی غیر درسی مانند جشن روپوش سفید در دانشگاه وجود دارد؟ (به ازای هر برنامه ۱ امتیاز)</p> <p>۴. آیا دوره‌ای آموزشی مدونی در قالب کارگاه برای ارتقا دانش و اصلاح نگرش اعضای هیئت علمی دانشگاه برگزار می‌شود؟ (به ازای هر کارگاه برگزار شده ۰.۵ امتیاز)</p> <p>۵. آیا در برنامه‌های آموزش مداوم دانشگاه، اخلاق حرفه‌ای دیده شده‌است؟ (به ازای هر برنامه ۰.۵ امتیاز)</p> <p>۶. آیا به صورت برنامه‌ریزی شده برای پایش اخلاق حرفه‌ای در بین اعضای هیئت علمی دانشگاه و دانشجویان و سایر گروه‌ها اقداماتی صورت پذیرفته‌است؟ (حداکثر ۳ امتیاز)</p>	<p>مستندات دانشگاهی و نظرات کمیته ارزیاب وزارت</p>	<p>با توجه به رسالت خاص دانشگاه‌های کشور برای تربیت نیروهایی متعهد و پایبند به اصول اخلاق حرفه‌ای، لازم است تا دانشگاه‌های علوم پزشکی به صورت خاص به این مهم توجه و برای ارتقا سطح اخلاق حرفه‌ای برنامه‌ریزی کنند</p>	<p>اخلاق حرفه‌ای</p>	<p>۲۰</p>

---

۶. ابزارهای جمع آوری اطلاعات

فرم راد ۰۰: ضریب تعدیل اعضای هیئت علمی

جدول وضعیت اعضای هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی .....

ردیف	رتبه عضو هیئت علمی	تعداد
۱	استاد	
۲	دانشیار	
۳	استادیار	
۴	مربی	

امضای معاون آموزشی دانشگاه

تاریخ:

محاسبه امتیاز شاخص توسط کمیته ارزیاب وزارت (لطفاً در این قسمت از سوی دانشگاهها چیزی درج نگردد)

توضیح:

- برای این مرحله رتبه بندی، تفاوتی بین اعضای هیئت علمی تمام وقت جغرافیایی و غیر آن از جهت تعدیل تعداد اعضای هیئت علمی وجود ندارد.
- با توجه به یکسان بودن وزن حالت های مختلف استخدامی اعضای هیئت علمی، از تفکیک آن بر این مبنا خودداری شده است.

فرم راد ۱-۱: رشته‌های نوگشایی شده در سه سال گذشته

تاریخ تکمیل فرم

نام رشته	مشخصات	تاریخ و شماره مجوز شورای گسترش	نام رشته و مقطع تحصیلی ^۱	نوع مجوز ^۲	تاسیس اولین بار در کشور (۱/۵)	آیا منجر به ایجاد دانشکده شده است (۱/۵)	امتیاز محاسبه شده توسط دانشگاه	امتیاز نهایی (توسط کمیته ارزیاب تکمیل می‌شود)
۱-								
۲-								
۳-								
۴-								
۵-								
۶-								
۷-								
۸-								
۹-								
۱۰-								

۱. مقاطع و وزن آنها عبارت هستند از کاردانی (۱)، کارشناسی (۲)، دوره MPH (۳)، کارشناسی ارشد (۳)، دکترای

تخصصی (PhD) (۶)، دکترای تخصصی (PhD) مبتنی بر پژوهش (۴)، دکترای حرفه‌ای (۴)، دستیاری (۵)، فلوشیپ (۴)، و فوق تخصص بالینی (۵) می‌باشند

۲. منظور حضوری، غیر حضوری، مشترک و یا برای واحدهای بین‌الملل است (امتیاز واحدهای بین‌الملل نصف سایر گزینه‌ها خواهد بود)

منظور از راه اندازی شده، وضعیت رشته در مرحله پذیرش دانشجو می‌باشد.

کپی مستندات مربوطه باید توسط دانشگاهها ضمیمه گردد.

نام و امضاء مدیر تحصیلات تکمیلی دانشگاه

نام و امضاء مدیر کل آموزش دانشگاه

نام و امضاء معاونت آموزشی دانشگاه و ذکر تاریخامضای اعضای تیم ارزیاب

فرم راد ۱-۲: رشته‌های موجود دانشگاه (به جز رشته‌های مطرح در فرم ۱-۱)

تاریخ تکمیل فرم

مقطع	تعداد رشته‌ها	ضریب	امتیاز محاسبه شده توسط دانشگاه	امتیاز نهایی (توسط کمیته ارزیاب تکمیل می‌شود)
کاردانی		۰.۱		
کارشناسی		۰.۲		
دکتری حرفه‌ای		۰.۴		
کارشناسی ارشد		۰.۳		
MPH		۰.۳		
دستیاری		۰.۵		
فلوشیپ		۰.۴		
فوق تخصص		۰.۴		
PhD پژوهشی		۰.۴		
PhD		۰.۶		
		جمع		

لیست رشته‌های هر مقطع با ذکر نام دانشکده و تاریخ تاسیس و تعداد دانشجویان مشغول به تحصیل بایست توسط دانشگاه ضمیمه گردد.

نام و امضاء مدیر تحصیلات تکمیلی دانشگاه

نام و امضاء مدیر کل آموزش دانشگاه

نام و امضاء معاونت آموزشی دانشگاه

امضای اعضای تیم ارزیاب

فرم راد ۲: رشته‌ها/مقاطعی که غیر معتبر شناخته شده

تاریخ تکمیل فرم

نام مقطع	تعداد	ضریب رشته (در جهت معکوس)	امتیاز محاسبه شده توسط دانشگاه	امتیاز نهایی (توسط کمیته ارزیاب تکمیل می‌شود)
کاردانی		-۱.۵		
کارشناسی		-۳		
دکتوری حرفه ای		-۶		
کارشناسی ارشد		-۴.۵		
MPH		-۴.۵		
دستیاری		-۲.۵		
فلوشیپ		-۶		
فوق تخصص		-۷.۵		
PhD پژوهشی		-۶		
PhD		-۹		
		جمع		

- مستندات مربوط به رد صلاحیت شدن تک‌تک رشته‌ها باید توسط دانشگاهها ارایه و با مستندات مربوطه در دفاتر تخصصی توسط کمیته ارزیاب مقایسه گردند.

نام و امضاء مدیر تحصیلات تکمیلی دانشگاه

نام و امضاء مدیر کل آموزش دانشگاه

نام و امضاء معاونت آموزشی دانشگاه

امضای اعضای تیم ارزیاب

فرم راد ۳: گزارش عملکرد سالیانه منطبق بر برنامه بلندمدت

تاریخ تکمیل فرم

لازم است که هر دانشگاه منطبق بر برنامه بلندمدت خود سالانه گزارش عملکرد آموزشی خود را ارائه دهد		
توضیحات: گزارش عملکرد مسیوط شامل گزارشی خواهد بود که دارای توضیحات دقیق و مستند و به تفکیک حداقل در زمینه‌های هیئت علمی، دانشجویی، مالی-اداری، دانشکده‌ها، مرکز توسعه، آموزش مداوم و آموزش کل باشد. ذکر لیست وار عملکرد بدون توضیحات دقیق به منزله گزارش عملکرد خلاصه در نظر گرفته می‌شود		
اجزای شاخص	وضعیت هر جزء	امتیاز
آیا دانشگاه برنامه بلندمدت در حوزه آموزش دارد؟	بلی خیر	
آیا دانشگاه در سه سال اخیر برنامه سالیانه آموزش را بر اساس برنامه بلندمدت ارائه داده است؟	بلی خیر	
آیا دانشگاه در سه سال اخیر گزارش سالانه در مورد عملکرد حوزه آموزش دارد؟	بلی خیر	
آیا در گزارش عملکرد سالانه سه سال اخیر، میزان پیشرفت کار و تحقق اهداف برنامه بلندمدت ذکر شده است؟	بلی خیر	بر اساس جدول صفحه بعد تعیین می‌شود
در گزارش عملکرد آموزش دانشگاه کدامیک از حوزه های زیر مورد توجه قرار گرفته اند:	بلی خیر	
خدمات آموزشی	بلی خیر	
هیات علمی	بلی خیر	
مرکز مطالعات و توسعه آموزش	بلی خیر	
آموزش مداوم	بلی خیر	
بودجه آموزش	بلی خیر	
آموزش دانشکده ها	بلی خیر	
گزارش عملکرد آموزش دانشگاه چگونه منتشر شده است؟	وب سایت دانشگاه/ خبرنامه / کتاب در دانشگاه/ سایر موارد: ذکر شود.....	
آیا برنامه بلندمدت دانشگاه رسماً در هیات امنا تایید شده است؟	بلی خیر	
آیا گزارش عملکرد سالانه آموزش دانشگاه رسماً در هیات امنا تایید شده است؟	بلی خیر	

عدم وجود برنامه بلندمدت و گزارش عملکرد سال آخر = صفر امتیاز

عدم وجود برنامه بلندمدت و وجود گزارش عملکرد خلاصه آموزش = یک امتیاز

عدم وجود برنامه بلندمدت و وجود گزارش عملکرد مسیوط و مستند = دو امتیاز

وجود برنامه بلندمدت و عدم وجود گزارش عملکرد = یک امتیاز

وجود برنامه بلندمدت و گزارش عملکرد خلاصه ولی بدون ارتباط به یکدیگر = دو امتیاز

وجود برنامه بلندمدت و گزارش عملکرد مسیوط ولی بدون ارتباط با یکدیگر = سه امتیاز

وجود برنامه بلندمدت و گزارش عملکرد با ارتباط ضعیف = چهار امتیاز

وجود برنامه بلندمدت و گزارش عملکرد با ارتباط قوی = پنج امتیاز

تبصره ۱: در صورت تایید گزارش عملکرد و برنامه بلندمدت توسط هیئت امنای دانشگاه به صورت رسمی امتیازات فوق در ۱.۵ ضرب می‌شود

تبصره ۲: در صورت تعیین کمی میزان پیشرفت کار منطبق بر برنامه بلندمدت و میزان موفقیت بیش از ۷۰٪ امتیازات فوق در ۱.۵ ضرب خواهد شد.

مدل رتبه‌بندی آموزشی دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور

فرم بررسی میزان ارتباط گزارش عملکرد و برنامه بلندمدت دانشگاه

در این جدول دانشگاه ارتباط اهداف بلندمدت و گزارش عملکرد سالیانه خود را مشخص می‌کند و ستون سوم توسط ارزیاب تکمیل می‌شود.

ارتباط هدف و برنامه	عملکرد مذکور در گزارش سالانه	هدف بلندمدت
دارد	ندارد	
دارد	ندارد	
دارد	ندارد	
دارد	ندارد	
دارد	ندارد	
دارد	ندارد	
دارد	ندارد	
دارد	ندارد	
دارد	ندارد	
دارد	ندارد	
دارد	ندارد	
دارد	ندارد	
دارد	ندارد	
دارد	ندارد	
دارد	ندارد	
دارد	ندارد	
دارد	ندارد	
دارد	ندارد	
دارد	ندارد	
دارد	ندارد	
دارد	ندارد	
دارد	ندارد	
دارد	ندارد	
چند درصد اهداف بلندمدت با برنامه‌ها مرتبط اند؟ ..... چند درصد از برنامه‌ها با اهداف بلندمدت مرتبط اند؟.....	درصد عملکرد هایی که مشخص نشده با کدام هدف بلندمدت مرتبط اند:	درصد اهداف بلندمدت که عملکردی برای تحقق آن ذکر نشده است: .....

فرم راد ۴: شورای دانشگاه

تاریخ تکمیل فرم

با توجه به شرح وظایف و جایگاه مهم شورای دانشگاه در سیاست‌گذاریهای آموزشی و ارتقاء سطح آموزش دانشگاهها، عملکرد آن به عنوان یک شاخص برای رتبه‌بندی آموزشی دانشگاهها در نظر گرفته شده‌است. لازم است بر اساس آیین‌نامه، اعضای شورای دانشگاه انتصاب و جلسات آن به ریاست رئیس دانشگاه به طور منظم تشکیل و به مسایل مختلف دانشگاه با محوریت آموزش پرداخته شود.

شیوه امتیازدهی

به ازای برگزاری هر جلسه شورای دانشگاه در طی یکسال منتهی به زمان ارزیابی یک امتیاز لحاظ میگردد

تبصره ۱: در صورت رعایت آئین نامه در انتصاب اعضای شورا یک امتیاز اضافه خواهد شد

تبصره ۲: در صورتی که در دستور کار جلسات شورای دانشگاه و مصوبات مربوطه ارتباط نزدیک و مشخصی با وظایف محوله به شورای دانشگاه وجود داشته‌باشد امتیازات اخذ شده در یک و نیم ضرب خواهد شد.

تبصره ۳: در صورت حضور بیش از ۳ معاون دانشگاه حداقل در پنج جلسه (یا تمام جلسات در صورتیکه کمتر از پنج جلسه تشکیل شده باشد) امتیازات اخذ شده در یک و نیم ضرب خواهد شد.

تبصره ۴: در صورت عدم حضور رئیس دانشگاه در هر جلسه شورا امتیاز آن جلسه لحاظ نخواهد شد.

نام دانشگاه:

جدول ۴.۱ لیست اعضای شورای دانشگاه

ردیف	نام و نام خانوادگی	رتبه دانشگاهی	سمت مطابق آئین نامه	زمان انتصاب	نام و نام خانوادگی عضو قبلی*

* در صورتیکه شخصی طی یکسال گذشته جایگزین فرد دیگری در شورای دانشگاه شده است نام عضو قبلی شورا در همان ردیف در ستون آخر ذکر گردد.

امضای رئیس دانشگاه

جدول ۴.۲ تاریخ جلسات شورای دانشگاه در یکسال منتهی به زمان ارزیابی

ردیف	تاریخ	لیست اعضا شرکت کننده

امضای رئیس دانشگاه

جدول ۴.۳ ارتباط مصوبات شورای دانشگاه با شرح وظایف شورا

شماره بندهای مصوبات شورا در هر جلسه در ارتباط با شرح وظیفه مربوطه*										شرح وظایف شورای دانشگاه
جلسه مورخه	جلسه مورخه	جلسه مورخه	جلسه مورخه	جلسه مورخه	جلسه مورخه	جلسه مورخه	جلسه مورخه	جلسه مورخه	جلسه مورخه	
.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	بررسی و تائید دوره‌ها و رشته‌های آموزشی جدید و برنامه آن برای پیشنهاد به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
										بررسی و تائید برنامه‌های پیشنهادی آموزشی و پژوهشی کوتاه مدت
										بررسی روشهای همکاری با موسسات دولتی و غیر دولتی و تدوین ضوابط آن
										بررسی سالانه امکانات علمی (نیروی انسانی و تجهیزات) دانشگاه و تعیین کمبود و طبقه بندی نیازهای علمی و اقدام برای تامین آنها
										برنامه ریزی پذیرش دانشجو بر اساس امکانات دانشگاه
										بررسی مشکلات آموزشی و پژوهشی دانشگاه و ارائه راه‌های لازم
										ارزیابی کلی عملکرد دانشگاه
										بررسی و تصویب طرحها و برنامه‌های پیشنهادی شوراها و تخصصی
										تدوین و تصویب آئین‌نامه داخلی شورا و تصویب آئین‌نامه کمیته‌های داخلی شورا

مدل رتبه‌بندی آموزشی دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور

*شماره بندهای مصوبات شورا که در ارتباط با هر یک از وظایف شورا می‌باشد در ردیف شرح وظیفه مربوطه ذکر گردد

امضای رئیس دانشگاه

مستندات دانشگاهی شامل دستور جلسات و صورت‌جلسات و محتوای آنها توسط کمیته ارزیاب وزارت بررسی خواهد شد

نظر کمیته ارزیاب (لطفاً در این قسمت از سوی دانشگاهها چیزی درج نگردد)
نمره در نظر گرفته شده
توضیحات لازم
تاریخ ارزیابی و امضای اعضای کمیته ارزیاب با ذکر نام

فرم راد ۵: شورای آموزشی دانشگاه

با توجه به اهمیت تشکیل منظم جلسات شورای آموزشی دانشگاه بر اساس آیین‌نامه و به ریاست معاون آموزشی دانشگاه برای حل و فصل مشکلات آموزشی و ارائه پیشنهادات سازنده به شورای دانشگاه در جهت ارتقاء سطح آموزش، تعداد جلسات تشکیل شده این شورا و سایر شوراهای مرتبط به عنوان یک شاخص برای رتبه‌بندی آموزشی دانشگاهها در نظر گرفته شده‌است.

شیوه امتیازدهی

بازای برگزاری هر جلسه شورای آموزشی دانشگاه و یا شوراهای آموزش پاسخگو، تحصیلات تکمیلی و آموزش مداوم در طی یکسال منتهی به زمان ارزیابی ۱ امتیاز لحاظ میگردد

تبصره ۱: در صورت حضور بیش از دو-سوم اعضا در هر جلسه، امتیازات فوق در ۱.۵ ضرب می‌شود

تبصره ۲: در صورت عدم حضور رئیس دانشگاه در هر جلسه شورای آموزش پاسخگو امتیاز آن جلسه لحاظ نخواهد شد. در صورت عدم حضور معاون آموزشی دانشگاه، رئیس مرکز توسعه و مدیرکل آموزش در هر جلسه شورای آموزشی دانشگاه به ازای هر فرد ۱۰٪ از امتیازجلسه مذکور کسر می‌شود و اگر بیش از دو نفر از ایشان در جلسه حضور نداشته باشند امتیاز آن جلسه لحاظ نخواهد شد.

تاریخ تکمیل فرم

جدول ۵.۱ لیست اعضای شورای آموزشی دانشگاه

ردیف	نام و نام خانوادگی	سمت	زمان انتصاب	نام و نام خانوادگی عضو قبلی*

مدل رتبه‌بندی آموزشی دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور

* در صورتیکه شخصی طی یکسال گذشته جایگزین فرد دیگری در شورای آموزشی شده است نام عضو قبلی شورا در همان ردیف در ستون آخر ذکر گردد.

امضای معاون آموزشی دانشگاه

جدول ۵.۲ لیست اعضای شورای آموزش پاسخگو

ردیف	نام و نام خانوادگی	سمت	زمان انتصاب	نام و نام خانوادگی عضو قبلی*

مدل رتبه‌بندی آموزشی دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور

* در صورتیکه شخصی طی یکسال گذشته جایگزین فرد دیگری در شورای آموزش پاسخگو شده است نام عضو قبلی شورا در همان ردیف در ستون آخر ذکر گردد.

امضای رئیس دانشگاه

جدول ۵.۳ لیست اعضای شورای آموزش مداوم

ردیف	نام و نام خانوادگی	سمت	زمان انتصاب	نام و نام خانوادگی عضو قبلی*

مدل رتبه‌بندی آموزشی دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور

* در صورتیکه شخصی طی یکسال گذشته جایگزین فرد دیگری در شورای آموزش مداوم شده است نام عضو قبلی شورا در همان ردیف در ستون آخر ذکر گردد.

امضای معاون آموزش دانشگاه

جدول ۵.۴ لیست اعضای شورای تحصیلات تکمیلی

ردیف	نام و نام خانوادگی	سمت	زمان انتصاب	نام و نام خانوادگی عضو قبلی*

مدل رتبه‌بندی آموزشی دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور

* در صورتیکه شخصی طی یکسال گذشته جایگزین فرد دیگری در شورای تحصیلات تکمیلی شده است نام عضو قبلی شورا در همان ردیف در ستون آخر ذکر گردد.

امضای معاون آموزشی دانشگاه

جدول ۵.۵ تاریخ جلسات شورای آموزشی دانشگاه و یا شوراهای آموزش پاسخگو، تحصیلات تکمیلی و آموزش مداوم در طی یکسال منتهی به زمان ارزیابی

ردیف	تاریخ	لیست اعضا شرکت کننده

مدل رتبه‌بندی آموزشی دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور

امضای معاون آموزشی دانشگاه

مستندات دانشگاهی شامل صورت‌جلسات شوراها توسط کمیته ارزیاب وزارت بررسی خواهد شد

نظر کمیته ارزیاب (لطفاً در این قسمت از سوی دانشگاهها چیزی درج نگردد)
نمره در نظر گرفته شده
توضیحات لازم
تاریخ ارزیابی و امضای اعضای کمیته ارزیاب با ذکر نام

فرم راد ۶: تعداد جلسات معاون آموزشی دانشگاه

تاریخ تکمیل فرم

به منظور افزایش تعامل دو طرفه و هدفمند بین ستاد و صف، تعداد نشست‌های هدفمند و برنامه‌ریزی شده یکی از شاخص‌های خوب کمی قابل اندازه‌گیری است. در این راستا جلسات:

- ۱- معاون آموزشی دانشگاه،
- ۲- مدیر امور آموزشی و
- ۳- مدیر مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی دانشگاه،

با:

- ۱- مدیریت‌های دانشکده‌ها و بیمارستان‌های آموزشی،
- ۲- اعضای هیات علمی،
- ۳- دانشجویان و
- ۴- کارمندان،

به عنوان یک شاخص بررسی می‌شود.

توجه ۱: نشست‌هایی محسوب می‌شوند که هدفمند و با برنامه‌ریزی قبلی برگزار شده باشد.

توجه ۲: نشست‌های شورای آموزشی دانشگاه و شورای دانشگاه محاسبه نمی‌شوند.

توجه ۳: جلساتی که دارای صورت جلسه باشد و با دعوت‌نامه برگزار شده باشد منظور می‌شوند.

توجه ۴: در صورتی که جلسه به صورت ادواری و با مصوبات و تصمیمات قابل پیگیری همراه باشد و شیوه و مدل پیگیری مصوبات تعیین شده باشد، امتیاز آن در ۱.۵ ضرب می‌شود.

توجه ۵: جلسات درون دانشگاهی خارج از حوزه آموزش (مثلاً با سایر معاونت‌ها) نیز در ۱.۵ ضرب می‌شود.

نحوه محاسبه امتیاز:

۱- امتیاز هر دانشگاه بر اساس فرمول زیر محاسبه می‌شود: $\frac{\text{تعداد جلسات}}{\text{شاخص صفر}}$

شاخص صفر

۲- سقف امتیاز دانشگاه در این معیار معادل صدک ۷۵ از امتیازات کسب شده توسط کلیه دانشگاه‌های مورد بررسی است.

ردیف	عنوان جلسه	تاریخ برگزاری	مسئول آموزشی حاضر در جلسه	مکان برگزاری	فهرست مدعوین اصلی	آیا جلسه به صورت دوره‌ای بوده است؟ (بلی/خیر)	آیا جلسه دعوتنامه رسمی داشته است؟ (بلی/خیر)	نتایج جلسه صورتجلسه شده است؟ (بلی/خیر)

* مستندات هر جلسه شامل نمونه دعوتنامه، صورتجلسه و مدارک برگزاری دوره‌ای ضمیمه شود.

فرم راد ۷: نحوه توزیع بودجه آموزشی دانشگاه

نام دانشگاه:

تاریخ تکمیل فرم

جدول نحوه توزیع بودجه در بین دانشکده‌ها و همچنین واحدهای ستادی (در این جدول بودجه در نظر گرفته شده برای هر واحد در ابتدای سال بدون توجه به اینکه آیا امکان تخصیص کامل آن فراهم شده یا خیر، درج می شود)

نام دانشکده/واحد ستادی	بودجه تخصیص یافته جاری (میلیون ریال)	بودجه تخصیص یافته تعمیرات و تجهیزات (میلیون ریال)	بودجه تخصیص یافته ردیفها (میلیون ریال)
کل			

شیوه توزیع بودجه مذکور چگونه بوده است؟ در حد یک پاراگراف شرح داده شده و کلیه صورتجلسات و مستندات مربوطه ضمیمه گردد؟

آیا گزارش مالی سال قبل بودجه تخصیصی به حوزه آموزش دانشگاه موجود است؟ در صورت وجود ضمیمه گردد؟

امضای رئیس دانشگاه

امضای معاون پشتیبانی دانشگاه

امضای معاون آموزشی دانشگاه

فرم راد ۸: برنامه جذب اعضاء هیئت علمی

تاریخ تکمیل فرم

نام دانشگاه

لطفاً پاسخ سوالات زیر را به دقت مشخص فرموده و مستندات خود را جهت تایید پاسخ ارائه شده ارسال نمایید.

۱) آیا برنامه بلند مدت دانشگاهی برای جذب هیئت علمی در سالهای آینده (حداقل پنج ساله که به صورت دقیق طراحی شده و در شورای دانشگاه به تصویب رسیده باشد) وجود دارد؟

برنامه بلند مدت مصوب در دانشگاه وجود دارد برنامه بلند مدت مصوب در دانشگاه مطبق بر اهداف نقشه جامع علمی کشور است برنامه بلند مدت مصوب در دانشگاه وجود ندارد

۲) آیا شناسایی نیازها برای اعلام در فراخوان جذب هیئت علمی به روش مشارکتی و نظامند از دانشکده‌های تابعه در دانشگاه صورت می‌گیرد؟

نیاز سنجی نظام مند انجام می‌شود نیاز سنجی نظام مند انجام نمی‌شود

۳) آیا قبل از اعلام در فراخوان لیست آماده شده در هیئت اجرایی جذب اعضاء هیئت علمی دانشگاه بررسی و مورد تصویب قرار می‌گیرد؟

بلی خیر

۴) آیا جلسات مرتب و برنامه ریزی شده هیئت جذب اساتید و انجام وظایف محوله طبق آیین نامه و رعایت قوانین و مقررات صورت می‌گیرد؟

برگزاری حداقل ۶ جلسه در یکسال و انطباق مصوبات با قوانین و مقررات

برگزاری کمتر از ۶ جلسه در یکسال و عدم تطابق مصوبات با قوانین و مقررات

۵) آیا اجرای روندها و مصوبات کمیته جذب هیئت علمی دانشگاه توسط کمیته مرکزی اجرایی جذب وزارت مورد تایید قرار می‌گیرد؟

بیش از ۸۰٪ پروندهها تایید می‌گردد کمتر از ۸۰٪ پروندهها تایید می‌گردد

فرم راد ۹: ثبات مدیریت

تاریخ تکمیل فرم

یکی از اصول مدیریت پایدار و موثر، ثبات مدیران آموزشی دانشگاه است، بر این اساس میانگین مدت مدیریت ایشان در سمت‌های مرتبط به آموزش به عنوان یک شاخص در نظر گرفته شده است. در پر نمودن جدول ذیل به نکات زیر توجه گردد.

- اگر بعضی از این سمت‌ها در دانشگاه وجود ندارد (مانند رئیس تحصیلات تکمیلی)، سطر مربوطه خالی گذاشته شود.
  - معاونین آموزشی دانشکده‌ها شامل دانشکده‌های اصلی، دانشکده‌های اقماری و واحدهای بین‌الملل و هر گونه مراکز آموزشی مرتبط به دانشگاه می‌شود.
  - بایست تمامی احکام کارگزینی و نامه‌های ابلاغ مسئولیت افرادی که اسم ایشان در سمت‌های این جدول نوشته شده (در سمت فعلی و در سمت‌های قبلی) به همراه مستنداتی در مورد مدرک تحصیلی و مقالات آموزش علوم پزشکی ایشان به پیوست ارایه گردد.
- اگر فردی در سایر دانشگاه‌های کشور و یا در معاونت آموزشی وزارت دارای سمت‌های مرتبط بوده است، استفاده از آن به عنوان سابقه قابل قبول است.

نام و نام خانوادگی فرد ^۱	آخرین مسئولیت آموزشی ^۲	مدت مسئولیت در این سمت با ذکر زمان شروع و ختم مدت مسئولیت	مدت مسئولیت‌های قبلی در مسئولیت‌های آموزشی ^۲	مدرک تحصیلی مرتبط به آموزش ^۳	شرکت در دوره‌های مدون آموزشی ^۴	مقالات آموزش پزشکی ^۵

۱. نام تمام افرادی که در مسئولیت‌های آموزشی ذیل در سه سال گذشته در دانشگاه حضور داشته‌اند نوشته شده و مدت مسئولیت آنها محاسبه می‌گردد. اگر در یک سمت در مدت سه سال اخیر بیش از یک فرد حضور داشته نام تک‌تک آنها بایست مرقوم گردد

۲. مسئولیت‌های آموزشی عبارت هستند از معاون آموزشی دانشگاه، رئیس مرکز توسعه آموزش، مدیر کل آموزش دانشگاه، مدیر تحصیلات تکمیلی دانشگاه، رئیس واحد آموزش مداوم، رئیس دانشکده، معاون آموزشی دانشکده

۳. مدارک آکادمیک مرتبط به آموزش عبارت هستند از دارا بودن مدرک کارشناسی ارشد و یا دکترای آموزش پزشکی و یا مدرکی معادل آن

۴. شرکت حداقل ۱۲۰ ساعت در دوره‌های کوتاه مدت یا کارگاه‌های مرتبط با مدیریت آموزشی در قالب کارگاه‌های سریال و یا عناوین دیگری مانند فلوشیپ، هر ساعت تدریس در این دوره‌ها معادل ۱۰ ساعت شرکت در کارگاه محاسبه می‌شود

۵. مقالاتی که در حوزه آموزش بوده و در مجلات آموزش پزشکی داخل و یا خارج کشور چاپ شده‌اند. اگر مقالاتی مرتبط به آموزش در سایر مجلات به چاپ رسیده باشند بایست توسط کمیته ارزیاب مورد بررسی قرار گیرند.

فرم راد ۱۰: شفافیت و روان بودن اطلاعات در وب سایتها

تاریخ تکمیل فرم

وجود اطلاعات دقیق و به روز در خصوص روالها و برنامه‌های آموزشی دانشگاه در وب سایت و استفاده از ارتباطات الکترونیکی با دانشجویان و اسانید		
امتیاز	وضعیت (بلی/خیر/ تاحدودی)	اجزای شاخص
		وب سایت معاونت آموزشی دانشگاه
		۱. آیا درگاه اطلاعات دقیق و به روز در مورد وظایف معاونت وجود دارد؟
		۲. آیا اطلاعات دقیق و به روز در مورد وظایف مدیریتها وجود دارد؟
		۳. آیا اطلاعات دقیق و به روز در مورد وظایف مسئولین واحدهای تابعه وجود دارد؟
		۴. آیا اطلاعات و یا لینکهای مناسب برای دسترسی دانشجویان به آیین‌نامه‌ها و مستندات قانونی وجود دارد؟
		۵. آیا اطلاعات و یا لینکهای مناسب برای دسترسی اساتید به آیین‌نامه‌ها و مستندات قانونی مرتبط وجود دارد؟
		۶. آیا اطلاعات و یا لینکهای مناسب برای دسترسی کارکنان به آیین‌نامه‌ها و مستندات قانونی مرتبط وجود دارد؟
		۷. آیا در وب سایت دانشکده‌ها برنامه‌های آموزشی دپارتمانهای آموزشی وجود دارد؟
		۸. آیا در وب سایت دانشکده‌ها برنامه کاری اساتید وجود دارد؟
		۸. آیا در صفحه وب گروههای آموزشی طرح درس و برنامه آموزشی دپارتمانها برای دستیابی دانشجو وجود دارد؟
		۹. آیا صفحات وب طراحی مناسب دارند و استانداردهای ثابت در تمامی صفحات وب دانشگاه وجود دارد؟
		آیا در وب سایت دانشگاه شیوه مناسب برای دسترسی به آدرس پست الکترونیکی اساتید طراحی شده است؟
		۱۰. آیا ارتباط افقی (horizontal link) درون دانشگاهی بین صفحات مرتبط در سایت بین دانشکده‌ها وجود دارد؟
		۱۱. آیا ارتباط مناسب بین صفحات مرتبط در سایت با سایر دانشگاهها و مراکز علمی وجود دارد؟
		۱۲. آیا محتوای آموزشی مناسب و مرتبط با وظایف برای اعضای هیئت علمی و دانشجویان در وب سایت دانشگاه وجود دارد؟

فرم راد ۱۱: اعتبار درونی نمرات دانشجویان

تاریخ تکمیل فرم

از آنجایی که اعتبار ارزشیابی پیشرفت تحصیلی یکی از مهمترین شاخصهای سنجش عملکرد آموزش محسوب می‌شود و از آنجایی که اعتبار درونی نمرات دانشجویان یکی از ساده‌ترین و قابل دستیابی‌ترین شاخصهای قابل محاسبه از نرم افزار سما و یا هر نرم افزار مدیریت آموزشی دیگر است لذا این شاخص در این مرحله انتخاب شد. نمرات دانشجویان دانش‌آموخته هر دانشگاه در سال گذشته که در نرم افزار وارد شده‌اند انتخاب و بر اساس پراکندگی نمرات دانشجویان شاخص زیر محاسبه می‌گردد. معنی این شاخص آن است که هرچه نمرات یک دانشجو به یکدیگر نزدیکتر باشد نشان دهنده همبستگی درونی بیشتر در امتحانات می‌باشد.

- برای این مهم نمرات دروس عمومی و نمره پایان‌نامه‌ها به دلیل تفاوت قابل ملاحظه با نمرات دروس تخصصی در محاسبه وارد نخواهد شد.
- در این محاسبات کلیه نمرات دانشجویان و در تمامی دروس (حتی دروس افتاده) وارد خواهد شد.
- محاسبات مذکور برای رشته‌های تخصصی بالینی که نمرات دروس مختلف در کارنامه ایشان ثبت نمی‌شود، انجام نمی‌گیرد.

فرمول مورد استفاده

$$SD_i = \text{انحراف معیار نمرات یک دانشجو (i)}$$

$$Mean(SD_i) = \text{میانگین انحراف معیارهای نمرات دانشجویان مختلف یک دانشگاه}$$

تاریخ تکمیل:

نام دانشگاه:

نام دانشکده	تعداد دانشجوی دانش - آموخته در سال گذشته	میانگین انحراف معیار نمرات دانشجویان ($Mean(SD_i)$)	شاخص همبستگی درونی نمرات
۱.			
۲.			
۳.			
۴.			
۵.			
۶.			
۷.			
۸.			
۹.			
۱۰.			
۱۱.			
۱۲.			
کل			

امضای معاون آموزش دانشگاه

فرم راد ۱۲: قبولی در مقاطع تحصیلی بالاتر

تاریخ تکمیل فرم

نام دانشگاه

مقطع تحصیلی	جمع تعداد دانشجویان پذیرفته شده در سه سال قبل در مقاطع زیر	میانگین رتبه کنکور دانشجویان پذیرفته شده در دانشگاه در سال قبل	تعداد دانشجویان پذیرفته شده در آخرین امتحان در مقطع بالاتر (کارشناسی ارشد، دکترای تخصصی و یا دستیاری)
پزشکی عمومی			
کارشناسی (پیوسته و ناپیوسته)			

فرم راد ۱۳: فعالیت‌های مراکز مطالعات و توسعه آموزش

تاریخ تکمیل فرم:

امتیاز کسب شده	شاخص‌ها			معیار	ردیف
	کمتر از ۵ واحد ۱ امتیاز	۵ تا ۶ واحد ۲ امتیاز	۷ واحد ۳ امتیاز	آیا تمامی واحد‌های اصلی (برنامه ریزی آموزشی، رشد و بالندگی اعضای هیات علمی، ارزشیابی، پژوهش در آموزش، آموزش پاسخگو، مهارت‌های بالینی، استعداد‌های درخشان) در مرکز وجود دارد؟	۱
	برنامه‌ای تدوین نشده ولی موردی دوره‌هایی اجرا می‌شود ۱ امتیاز	برنامه تدوین شده ولی موردی اجرا می‌شود ۲ امتیاز	برنامه تدوین شده و کاملاً اجرا می‌شود ۳ امتیاز	آیا مرکز برنامه مدونی برای آموزش مهارت‌های بالینی به دانشجویان مربوطه دارد؟	۲
	برخی از اعضای هیات علمی تدوین کرده‌اند و اطلاع‌رسانی هم نمی‌شود ۱ امتیاز	تدوین شده ولی اطلاع‌رسانی موردی انجام می‌شود ۲ امتیاز	تدوین شده و اطلاع‌رسانی مناسب هم می‌شود ۳ امتیاز	آیا طرح درس توسط کلیه اعضای هیات علمی تدوین شده و به اطلاع دانشجویان رسانده می‌شود؟	۳
	برنامه‌ای تدوین نشده ولی موردی کارگاه‌هایی ارائه می‌شود ۱ امتیاز	برنامه بر اساس نیازسنجی تدوین ولی موردی اجرا می‌شود ۲ امتیاز	برنامه کارگاه‌ها بر اساس نیازسنجی تدوین و کامل اجرا می‌شود ۳ امتیاز	آیا برای توانمندسازی اعضای هیات علمی در زمینه آموزش پزشکی، برنامه زمانبندی شده‌ای بر اساس نیازسنجی تدوین و اجرا می‌شود؟	۴
	تجزیه و تحلیل موردی و بازخورد هم موردی ارائه می‌شود ۱ امتیاز	تجزیه و تحلیل انجام می‌شود ولی بازخوردی ارائه نمی‌گردد ۲ امتیاز	تجزیه و تحلیل تمام آزمون‌ها انجام و بازخورد هم ارائه می‌شود ۳ امتیاز	آیا مرکز آزمون‌های برگزار شده در دانشگاه را تجزیه و تحلیل و بازخورد به اساتید و مراجع ذیربط ارائه می‌نماید؟	۵
	ارزشیابی توسط برخی منابع و بازخورد هم ارائه نمی‌شود ۱ امتیاز	ارزشیابی توسط برخی منابع انجام و بازخورد هم موردی ارائه می‌شود ۲ امتیاز	ارزشیابی توسط کلیه منابع انجام و بازخورد کامل هم ارائه می‌شود ۳ امتیاز	آیا ارزشیابی استاد از طریق کلیه منابع (دانشجو، همکار، خودسنجی و مافوق) انجام و بازخورد مناسب ارائه می‌گردد؟	۶

نام و امضای مدیر مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی دانشگاه:

نام و امضای معاون آموزشی دانشگاه:

نام و امضای ارزیاب:

فرم راد ۱۴: اختیارات دانشگاهها و شیوه عملکرد ایشان در آموزش مداوم

از آنجایی که نگاه جامعه‌محور یکی از ارکان آموزشی کشور است لذا توجه خاص به آموزش مداوم در رتبه‌بندی آموزشی دانشگاهها شده- است. بر این اساس لازم است تا مشخص گردد شیوه و نوع عملکرد آموزشی این واحد در دانشگاههای کشور چگونه بوده‌است. از آنجایی که تاکنون به شکل جامع امتیازات مناسب و دقیق و عینی به کیفیت واحدهای آموزش مداوم دانشگاههای علوم پزشکی داده نشده‌است، لذا تنها معیار و ملاک ممکن میزان اختیاراتی است که وزارت به دانشگاهها در زمینه برگزاری و امتیازدهی به دوره‌های آموزش مداوم داده‌است. همچنین برای سنجش میزان و حجم فعالیت هر واحد دانشگاهی احتمالاً بهترین شاخص کل امتیازات آموزش مداومی است که توسط هر دانشگاه ارائه شده‌است و لذا این مقدار نیز در رتبه‌بندی مدنظر قرار خواهد گرفت.

پرواضح است که در صورت ارائه و اجرای روش دقیقتری برای ارزیابی عملکرد واحدهای آموزش مداوم از سوی وزارت، امتیازات دریافتی از آن جایگزین خواهد شد.

بر اساس مستندات موجود در وزارت، دانشگاهها از نظر اختیارات واگذار شده به چهار دسته تقسیم خواهند شد. دانشگاههایی که بیشترین اختیارات را دریافت نموده‌اند امتیاز ۴ دریافت و بقیه دسته‌ها به ترتیب امتیازات ۳، ۲، و ۱ دریافت خواهند نمود.

نام دانشگاه	میزان اختیارات واگذار شده به دانشگاه	جمع امتیازات برنامه‌های اجرا شده توسط دانشگاه در سال گذشته

فرم راد ۱۵: نظرات مدیران معاونت آموزشی وزارت در خصوص عملکرد دانشگاهها

مسئله معاون آموزشی و مدیران کل ستاد وزارت به دلیل درگیری مستمر با دانشگاههای علوم پزشکی دیدگاه جامعی از عملکرد آموزشی دانشگاهها در نظر دارند و این نظرات می‌تواند به عنوان یک شاخص مهم باید مد نظر قرار گیرد. البته از آنجایی که ممکن است اشراف بعضی مدیران به عملکرد همه معاونین برابر نباشد، لذا بایست امتیازات ایشان بر اساس میزان آشنایی با دانشگاهها وزن داده شود. به عبارتی اگر یکی از مدیران ستادی اعلام نماید که میزان آشنایی زیادی با یک دانشگاه ندارد، امتیازات ایشان به آن دانشگاه تاثیر کمتری خواهد داشت. هر مسئول وزارت متناسب با حوزه کاری خود واحد و مسئول مرتبط با خود را در دانشگاهها مورد ارزیابی قرار می‌دهد به عنوان مثال رئیس مرکز توسعه وزارت، رئیسه‌های مراکز توسعه دانشگاهها را ارزیابی خواهد نمود. در پاسخ به هر سوال نمره‌ای از یک (بدترین وضعیت) تا پنج (بهترین وضعیت) داده خواهد شد.

۱. نام و نام خانوادگی مسئول وزارتی   ۲. سمت فعلی   ۳. مدت مسئولیت در این سمت به ماه

واحد و یا مسئولی که در دانشگاه مورد ارزیابی قرار می‌گیرد

نام دانشگاه	میزان آشنایی با مدیر آموزشی دانشگاه	میزان تلاش و همت مدیریت دانشگاه به ارتقا	میزان تلاش مدیریت دانشگاه به رعایت قوانین	امتیاز کلی

فرم راد ۱۶: رتبه جشنواره مطهری

با توجه به اهمیت جشنواره مطهری، توجه به شکل برگزاری این جشنواره در سطح دانشگاه و همچنین رتبه‌های کسب شده در سطح کشور توسط هر دانشگاه به عنوان یک شاخص رتبه‌بندی دانشگاه در نظر گرفته شده‌است. این شاخص خود از دو قسمت تشکیل شده‌است، در قسمت اول شکل مدیریت و شیوه گزینش اساتید برتر در دانشگاهها بررسی و در قسمت دوم رتبه‌های برتر کشوری معرفی شده از هر دانشگاه مد نظر قرار خواهد گرفت.

شیوه برگزاری جشنواره مطهری در دانشگاه

۱. آیا به صورت رسمی جلسه گرامیداشت روز معلم و جشنواره مطهری با دعوت از اساتید دانشگاه برگزار شده‌است؟
۲. تاریخ برگزاری جلسه؟
۳. تاریخ ارسال نامه رسمی دعوت‌نامه به اساتید؟
۴. مقامات اصلی شرکت‌کننده در جلسه (رئیس دانشگاه، معاونین، رئیسه‌های دانشکده‌ها و سایر افراد، حضور مسئولی از وزارت و یا مقامات استان در جلسه امتیاز ویژه دارد؛ لطفاً لیست افراد با ذکر نام و سمت ایشان مرقوم و توسط رئیس دانشگاه تأیید گردد)
- لیست شرکت‌کنندگان و سمت ایشان

بلی
خیر

در صورت
برگزاری خوب و
کامل جلسه با
حضور مسئولین
دانشگاه و اطلاع-
رسانی مناسب
حداکثر ۵ امتیاز
توسط کمیته
ارزیاب داده
خواهد شد

محل امضای رئیس دانشگاه

اینجانب شخصاً بعد از بررسی دقیق تایید می‌کنم که کلیه افراد ذکر شود در قسمت بالا در جلسه مربوط به جشنواره شهید مطهری حضور داشته‌اند.

آیا اساتید برتر آموزشی سال دانشگاه برگزیده و معرفی شدند؟ در صورت مثبت بودن پاسخ جدول زیر کامل گردد^۱

نام فرد برگزیده	رشته تحصیلی	گروه آموزشی	دانشکده	دلیل برگزیده شدن (طی حداکثر دو خط شرح داده شده و در صورت نیاز مستندات به پیوست ارسال گردد)	آیا فرآیند مذکور به جشنواره شهید مطهری کشور معرفی شده است؟	امتیاز معادل دانش-فرآیند برگزیده بر اساس آیین نامه ارتقا

امضای رئیس دانشگاه

اینجانب به عنوان رئیس دانشگاه (و رئیس هیئت ممیزه دانشگاه) تایید می‌کنم که کلیه امتیازات تعلق گرفته به اساتید برتر آموزشی توسط مرکز توسعه آموزش دانشگاه و منطبق بر آیین نامه ارتقا مورد بررسی دقیق قرار گرفته و امتیازات مذکور در کمیته‌های تخصصی مربوط تایید و کلیه مدارک مربوطه در دانشگاه موجود می‌باشد.

در صورت گزینش اساتید آموزشی به صورت برنامه‌ریزی شده و منطبق بر اهداف دانش‌پژوهی آموزشی از گروه‌های مختلف آموزشی و دانشکده‌ها، توسط کمیته ارزیاب حداکثر ۵ امتیاز تعلق خواهد گرفت.

این قسمت توسط کمیته ارزیاب رتبه‌بندی آموزشی دانشگاه‌های کشور در وزارت پر خواهد شد.

موضوع	امتیاز تعلق گرفته به دانشگاه توسط کمیته ارزیاب وزارت
برگزاری جلسه بزرگداشت مقام معلم و استاد در دانشگاه (عدم برگزاری جلسه ۰، برگزاری جلسه ولی بدون اطلاع رسانی خوب و حضور کم مسئولین ۳، برگزاری جلسه با اطلاع رسانی خوب و حضور مسئولین اصلی دانشگاه ۴ امتیاز، حضور مسئولی از وزارت و یا مقامات استانی ۵ امتیاز)	
گزینش اساتید برتر آموزشی (عدم گزینش ۰، گزینش بدون معیارهای مشخص و بر اساس نظرات مسئولین دانشگاه و عدم معرفی در جشنواره دانشگاهی ۱، گزینش بدون معیارهای مشخص و بر اساس نظرات مسئولین دانشگاه و معرفی در جشنواره دانشگاهی ۲، گزینش بر اساس معیارهای دانش‌پژوهی بدون معرفی به جشنواره کشوری ۳، گزینش بر اساس معیارهای دانش‌پژوهشی و معرفی برترینها به جشنواره کشوری ۵ امتیاز)	
فرآیندهای برتر برگزیده شده از سوی دانشگاه در جشنواره کشوری شهید مطهری (به ازای هر فرایند برتر برگزیده شده یک امتیاز و حداکثر تا سقف ۵ امتیاز به هر دانشگاه تعلق می‌گیرد)	

محل امضای اعضای کمیته ارزیاب وزارت با ذکر نام کامل

فرم راد ۱۷: فعالیتهای ویژه دانشگاهها

جهت ترغیب دانشگاهها به انجام اقدامات ویژه متناسب با مختصات خاص خود، از دانشگاهها خواسته می‌شود تا بر اساس الگوی زیربهرترین اقدام نوآورانه و تحول‌گرایانه خود را مشخص ارایه نمایند.

شیوه امتیازدهی: بر اساس مستندات ارایه شده و نظرات نهایی کمیته ارزیاب وزارت امتیازی بین صفر تا ۵ تعلق خواهد گرفت

فعالیت بدیع و موثر در سطح یک گروه آموزشی که با تحول جدی در آموزش دانشجویان همراه باشد = تا یک امتیاز
فعالیت بدیع و موثر در سطح یک دانشکده که با تحول جدی در آموزش دانشجویان همراه باشد = تا سه امتیاز
فعالیت بدیع و بومی در سطح دانشگاه و یا فراتر از دانشگاه با تاثیرات عمیق بر آموزش = تا پنج امتیاز
تبصره ۱: پیاده‌سازی برنامه‌های کشوری و یا کپی‌برداری از کار سایر دانشگاهها مشمول این امتیاز نخواهد شد.
تبصره ۲: فعالیت هر چند محدود ولی با تاثیرات عمیق بر آموزش کل کشور مانند تولید مستندات قوی برای انجام یک تغییر جدی و عمیق در آموزش کشور مشمول حداکثر امتیاز خواهد شد.
به جهت شفاف‌سازی، نمرات تعلق گرفته به همه دانشگاهها به همراه اطلاعات مندرج در این فرمها به صورت عمومی منتشر خواهد شد.

نام دانشگاه:

تاریخ تکمیل:

نام اقدام نوآورانه پیشنهادی
تاریخ شروع کار:
دلایل نوآورانه بودن فعالیت آیا برای اولین بار این فعالیت در دانشگاه شروع شده است؟ آیا مشابه این فعالیت در سایر دانشگاههای کشور وجود داشته است؟ آیا مشابه این فعالیت در خارج از کشور انجام شده است؟ توضیحات اضافه (در حد چند خط بیان گردد که چرا فعالیت مذکور به عنوان بهترین فعالیت سال دانشگاه برگزیده شده است)
میزان پیشرفت کار فاز مطالعاتی به اتمام رسیده است؟

<p>در حال پیاده‌سازی است؟ پیاده‌سازی کار به اتمام رسیده است؟ مورد استفاده سایر دانشگاه‌های کشور نیز قرار گرفته است؟</p>	
<p>تأثیرات فعالیت منتخب در ارتقا آموزش تا کنون و در حد شرح داده شده در بندهای قبلی در صورت پیاده‌سازی کامل در دانشگاه در صورت پیاده‌سازی کامل در کشور</p>	
<p>توضیحات اضافه</p>	
<p>نام مجری (فرد مسئول و پاسخگو که بیشترین اشراف را به کار دارند)</p>	<p>امضا با ذکر تاریخ</p>
<p>نام همکاران اصلی (افرادی که به صورت موثر در این فرآیند نقش کلیدی داشته- اند)</p>	<p>امضا با ذکر تاریخ</p>
<p>امضای معاون آموزشی دانشگاه^۲ با ذکر تاریخ</p>	<p>امضای رئیس مرکز توسعه آموزش دانشگاه با ذکر تاریخ</p>
<p>لطفاً مستندات لازم برای تصمیم‌گیری کمیته ارزیاب به صورت پیوست حداکثر در ۱۰ صفحه و فقط در صورت لزوم به صورت پیوست ارسال گردد.</p>	
<p>نظر کمیته ارزیاب (لطفاً در این قسمت از سوی دانشگاهها چیزی درج نگردد)</p>	
<p>نمره در نظر گرفته شده از سقف ۵</p>	

^۲انتظار می‌رود که معاون آموزشی شخصاً محتویات این فرم را با دقت مطالعه و بعد از اطمینان از صحت مطالب مندرج و مستندات پیوست شده، با امضای این فرم ضمانت کامل نماید که مطالب، مورد تایید شخص ایشان می‌باشد.

<p>میزان پیشرفت کار</p>	<p>توضیحات لازم وسعت کار میزان نوآوری تاریخ ارزیابی امضای همه اعضای کمیته ارزیاب با ذکر نام</p>
-------------------------	--

فرم راد ۱۸: برنامه‌ریزی و اجرای دانشگاهی در راستای اهداف نقشه جامع علمی کشور

تاریخ تکمیل فرم:

شاخص	تعریف امتیازات	امتیاز کسب شده
وجود مستندات قوی در دستور کار و صورت جلسات شورای دانشگاه و هیئت امنای مبنی بر طراحی برنامه مدون در جهت تحقق اهداف نقشه جامع علمی کشور و پایش اجرای آن	عدم وجود مستندات ۰ امتیاز طرح موضوع به صورت مجمل و بدون نتیجه‌گیری خاص در یکی از دو جلسات ۱ امتیاز طرح موضوع به صورت مجمل و بدون نتیجه‌گیری خاص در هر دو شورا ۲ امتیاز تهیه برنامه مدون و تصویب آن در شورای دانشگاه ۳ امتیاز تهیه برنامه مدون و تصویب آن در شورای دانشگاه و هیئت امنای ۴ امتیاز اجرای نمودن برنامه مصوب ۵ امتیاز	
تعداد قراردادهای و تفاهم‌نامه‌های علمی منعقد شده با سایر سازمانها و نهادهای علمی-دانشگاهی داخل و خارج کشور	به ازای هر تفاهم‌نامه داخلی یک امتیاز و تفاهم‌نامه بین‌المللی ۲ امتیاز	
تعداد رشته‌های آموزشی در حال تدریس که با مشارکت مستقیم و برنامه‌ریزی شده با واحدهای علمی خارج از کشور اجرا می‌شوند	به ازای هر رشته ۳ امتیاز	
تعداد دانشجویان خارجی مشغول به تحصیل در دانشگاه	به ازای هر دانشجوی ۰.۱ امتیاز	
تعداد اساتید تمام وقت خارجی مشغول به کار در دانشگاه	به ازای هر استاد ۲ امتیاز	
میزان درآمد حاصل از فعالیت آموزشی که منبع تامین آن خارج از دانشگاه و وزارت بهداشت باشد (پول دریافتی از دانشجو شامل این بند نمی‌باشد)	به ازای هر ۲۰۰ میلیون ریال در سال ۱ امتیاز	
تعداد کتابهای تالیف شده که توسط مجاری رسمی کشور به عنوان منبع آموزشی معرفی و یا مرجع امتحان کشوری تعیین می‌شوند	به ازای هر کتاب ۲ امتیاز	

نام و امضای رئیس دانشگاه:

نام و امضای معاون آموزشی دانشگاه:

نام و امضای ارزیاب:

فرم راد ۱۹: پاسخگویی دانشگاه به نیازهای جامعه

تاریخ تکمیل فرم:

حیطه	معیار	شاخص‌ها	امتیاز کسب شده
برنامه ریزی آموزشی	آیا در برنامه راهبردی دانشگاه نقش و جایگاه خاص برای پاسخگویی دانشگاه به نیازهای جامعه در سطح بومی و کشوری دیده شده‌است؟	بلی به صورت مشخص و دقیق ۲ امتیاز	عدم وجود ۰ امتیاز
	آیا اولویت‌های مشکلات سلامت استان یا منطقه تحت نظر دانشگاه فهرست گردیده‌است؟	به صورت مشخص و با هماهنگی بین بخشی مشکلات سلامت منطقه تحت پوشش شناسایی شده‌است؟ ۱ امتیاز	لیستی از مشکلات سلامت منطقه تحت پوشش تهیه شده ولی فرآیند تهیه به صورت مدون و دارای متدلوژی مشخص نیست ۰.۵ امتیاز
	آیا فهرست اولویت‌ها بصورت رسمی به گروه‌های آموزشی ابلاغ شده؟	به صورت رسمی گروه‌های آموزشی در جریان مشکلات سلامت منطقه تحت پوشش ابلاغ و در جلساتی همفکری در مورد آنها بحث شده‌است ۱ امتیاز	به صورت غیر نظامند تعدادی از گروه‌های آموزشی در جریان مشکلات سلامت منطقه تحت پوشش قرار گرفته‌اند ۰.۵ امتیاز
	آیا بر اساس فهرست ابلاغ شده، تغییری در برنامه‌های درسی ایجاد شده؟	به صورت مشخص در بیش از ۵ گروه آموزشی تغییراتی در برنامه آموزشی منطبق بر نیازهای منطقه تحت پوشش صورت گرفته‌است و مستندات آن موجود می‌باشد ۲ امتیاز	به صورت محدود در برنامه آموزشی تعدادی از گروه‌های آموزشی تغییراتی داده شده ولی به خوبی مستندسازی انجام نشده‌است ۱ امتیاز
	آیا دانشگاه فیلد و محیط آموزشی مناسب برای آموزش دانشجویان در جامعه فراهم نموده‌است؟	بر اساس آیین نامه ابلاغی فیلد آموزشی کل و جامعی در شبکه تشکیل شده و به صورت عملیاتی از آن فیلد استفاده می‌شود ۴ امتیاز	در جهت اجرایی شدن ابلاغ فعالیت‌های عملی شروع شده و آموزش‌های پراکنده‌ای در محیط انجام می‌شود ۲ امتیاز

مدل رتبه‌بندی آموزشی دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور

	<p>به ازای هر جلسه ۲/۰ امتیاز و حداکثر تا سقف ۳ امتیاز، جلسات مذکور بایست دارای صورتجلسه مدون بوده و اهداف جلسه از قبل تعیین شده‌باشد. (در دو سال گذشته)</p>	<p>آیا دانشکده‌ها و یا گروه‌های آموزشی ارتباط تنگاتنگی با مدیریت سلامت جامعه از طریق ارتباط بین دانشکده‌های مختلف با معاونت‌های بهداشتی و درمانی دانشگاه و سایر سازمان‌های ارائه‌دهنده خدمات سلامت مانند بیمه‌ها، هلال احمر، شهرداری، انتقال خون و بهزیستی دارد؟</p>	<p>فعالیت مستقیم برای ارتقا سلامت جامعه</p>
	<p>به ازای هر جلسه ۲/۰ امتیاز و حداکثر تا سقف ۳ امتیاز، جلسات مذکور بایست دارای صورتجلسه مدون بوده و اهداف جلسه از قبل تعیین شده‌باشد. (در دو سال گذشته)</p>	<p>آیا جلسات مشترک گروه‌های آموزشی مرتبط در این زمینه با هم وجود دارد؟ (بعنوان مثال: پزشکی اجتماعی، اپیدمیولوژی، بهداشت، مدیریت، روان‌پزشکی، روان‌شناسی، توانبخشی، طب سالمندان، طب کار، آموزش پزشکی، زنان و زایمان، داخلی، جراحی، اطفال، عفونی و ...)</p>	
	<p>به ازای هر مطالب آموزشی مشخص برای مردم به صورت کاغذی و یا الکترونیکی که اعضا هیئت علمی به صورت مستقیم در تولید آنها نقش اصلی داشته‌اند در صورتی که از نظر آموزشی معیارهای لازم را داشته‌باشند ۲/۰ امتیاز و حداکثر تا سقف ۳ تعلق می‌گیرد. لازم به ذکر است که کمیته ارزیاب بسته به کیفیت به مستندات امتیاز می‌دهد. (در دو سال گذشته)</p>	<p>آیا تولیدات دانش برای عموم مردم و مسئولین الکترونیک در این زمینه وجود دارد؟</p>	
	<p>به ازای هر سخنرانی برنامه‌ریزی شده در سطح جامعه به صورت مستقیم و یا از طریق صدا و سیما توسط اعضای هیئت علمی ۱/۰ امتیاز و حداکثر تا سقف ۳ تعلق می‌گیرد. (در دو سال گذشته)</p>	<p>آیا سخنرانی‌های آموزشی برای مردم و مسئولین به منظور انتقال پیام‌های آموزشی به اشکال مستقیم و غیرمستقیم به آنها وجود دارد؟</p>	
	<p>به ازای هر تشکل مردم‌نهاد، و یا هر انجمن علمی که مستقیم برای ارتقا سلامت جامعه فعالیت نماید و اعضای هیئت علمی دانشگاه نقش محوری در مدیریت آنها داشته‌باشند حداکثر ۱ امتیاز و در کل تا سقف ۳ امتیاز تعلق می‌گیرد.</p>	<p>آیا گروه‌ها و تشکل‌های حامی سلامت از در بین دانشجویان و اعضای هیأت علمی وجود دارد؟</p>	

نام و امضای رئیس دانشگاه:

نام و امضای معاون آموزشی دانشگاه:

نام و امضای ارزیاب:

فرم راد ۲۰: اخلاق حرفه‌ای

تاریخ تکمیل فرم

امتیاز کسب شده	شاخص‌ها		معیار	ردیف	
	عدم وجود گروه مشخص و متوالی آموزش اخلاق حرفه‌ای ۱ امتیاز	گروه نیمه مستقل که اکثر اعضا به صورت وابسته در گروه فعال هستند ولی مرتب در جلسات گروه شرکت می‌کنند ۲ امتیاز	گروه مستقل با مدیر گروه و اعضای ثابت و دارای تخصص مرتب ۳ امتیاز	آیا گروه آموزشی مستقلی مسئول برنامه‌ریزی و مدیریت اخلاق حرفه‌ای می‌باشد؟	۱
	طرح درس مشخصی وجود ندارد ۱ امتیاز	طرح درسها به صورت ناکامل و برای بعضی گروههای آموزشی موجود بوده ولی برای تصویب آنها در شورای آموزشی دانشگاه اقدام جدی صورت نگرفته است ۲ امتیاز	طرح درسهای مشخص و مصوب برای تدریس واحدهای اخلاق حرفه‌ای برای دانشجویان در رشته‌های مختلف در دانشگاه وجود دارد ۳ امتیاز	آیا برنامه‌های درسی مشخص و مدونی در دانشگاه برای تدریس مبانی اخلاق حرفه‌ای وجود دارد؟	۲
	برنامه مشخص اجرا نشده است ۱ امتیاز	به صورت نامرتب برنامه‌هایی اجرا می‌شود ۲ امتیاز	برای حداقل ۳ رشته، برنامه‌های مشخص و مدون و با برنامه موجود بوده و به صورت مرتب اجرا می‌شود ۳ امتیاز	آیا برنامه‌های مدون ولی غیر درسی مانند جشن روپوش سفید در دانشگاه وجود دارد؟	۳
	به ازای هر دوره آموزشی برنامه‌ریزی شده ۰/۳ امتیاز و حداکثر تا سقف ۳ امتیاز		آیا دوره‌های آموزشی مدونی در قالب کارگاه برای ارتقا دانش و اصلاح نگرش اعضای هیئت علمی دانشگاه برگزار می‌شود؟	۴	

	<p>به ازای هر دوره آموزشی برنامه‌ریزی شده ۰/۳ امتیاز و حداکثر تا سقف ۳ امتیاز</p>		<p>آیا در برنامه‌های آموزش مداوم دانشگاه، اخلاق حرفه‌ای دیده شده- است؟</p>	<p>۵</p>	
	<p>برنامه‌ای در این خصوص وجود ندارد ۱ امتیاز</p>	<p>برنامه مشخص و منسجمی وجود ندارد ولی به هر شکل افراد برتر و افراد دارای اشکال شناسایی و مورد تشویق و تنبیه قرار گرفته‌اند ۲ امتیاز</p>	<p>وجود برنامه اجرایی مشخص که پیاده- سازی شده و افراد برتر و افراد دارای اشکال شناسایی و مورد تشویق و یا تنبیه قرار گرفته‌اند ۳ امتیاز</p>	<p>آیا به صورت برنامه‌ریزی شده برای پایش اخلاق حرفه‌ای در بین اعضای هیئت علمی دانشگاه و دانشجویان و سایر گروهها اقداماتی صورت پذیرفته است؟</p>	<p>۶</p>

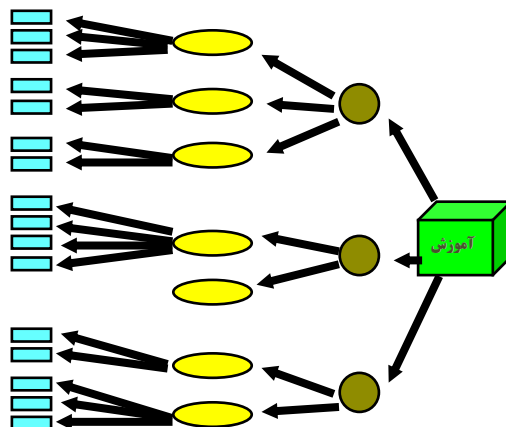
۷. وزن شاخصها

یکی از روش‌های آنالیز رتبه‌بندی که در آموزش به خصوص رتبه‌بندی مراکز آموزش عالی به کار می‌رود و در طرح راد نیز از آن استفاده می‌شود رتبه‌بندی آماری است. در اینجا به طور اختصار کلیات مراحل این رتبه‌بندی ارائه شده است:

مرحله ۱: طراحی معیارها و شاخصها

در این مرحله ابتدا مجموعه‌ای از معیارها و شاخصها برای بررسی وضعیت مراکز آموزش عالی طراحی می‌شوند. این معیارها و شاخصها با توجه به هدف طرح یعنی بررسی وضعیت کمی و کیفی آموزش تهیه و طراحی می‌شوند. این مرحله در خدمت همکاران گرامی پایان یافته است. برای هر معیار نیز دستورالعمل استخراج امتیاز (از داده‌های خام) و نحوه جمع‌آوری اطلاعات از سطح دانشگاه‌ها نیز طراحی شده است.

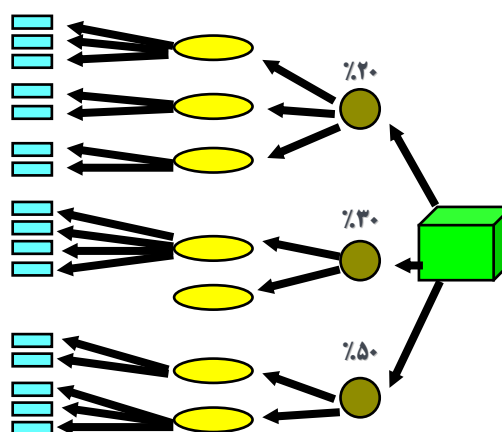
به منظور ایجاد امکان کار بر روی مجموعه معیارها و شاخص‌های مورد بررسی طرح، ابتدا باید آنها را به صورت یک نمودار شاخه درختی مرتب و منظم کرد. این نمودار شاخه درختی که در حقیقت نوعی درخت تصمیم‌گیری است، استنتاج منطقی در مورد وضعیت دانشکده‌های مورد بررسی و انجام عملیات آماری و ریاضی بر روی معیارها و شاخصها را امکان‌پذیر می‌سازد. شکل زیر به صورت شماتیک یک نمودار شاخه درختی را نشان می‌دهد.

مرحله ۲: تعیین وزن معیارها و شاخص‌های مورد بررسی

بعد از اندازه‌گیری مقدار عددی هر معیار در هر دانشکده باید امتیاز به دست آمده را با توجه به میزان اهمیت آن در جمع‌بندی نهایی وارد کرد و امتیاز و رتبه نهایی هر مرکز را محاسبه نمود. این اهمیت در قالب وزن معیارها اعمال می‌شود. این وزن‌ها در تمامی دانشگاه‌های مورد بررسی به طور ثابت اعمال می‌شوند.

روش معمول تعیین این وزن‌ها روش گروه-اسمی یا میزگرد کارشناسی و یا دلفی است.

مرحله ۳: تعیین امتیاز هر یک از معیارها در آخرین شاخه نمودار

همانطور که ذکر شد در مورد هر یک از معیارها و شاخص‌های طرح که در حقیقت آخرین سطح یا به عبارتی برگ‌های نمودار مربوطه هستند، دستورالعمل مشخصی برای استخراج امتیاز هر مرکز آموزشی طراحی شده و برای هر کدام از آنها با توجه به امکان دستیابی به اطلاعات مورد نیاز برنامه‌ای عملیاتی طراحی می‌شود.

با استفاده از اطلاعات جمع‌آوری شده از دانشگاه‌های مورد بررسی و با کمک این دستورالعمل‌ها، امتیاز هر مرکز در آخرین شاخه از نمودار (برگ) یا به عبارتی در هر یک از شاخص‌ها و معیارهای مورد بررسی تعیین می‌شود.

مرحله ۴: استاندارد کردن

از آنجا که مقیاس هر کدام از معیارها با یکدیگر متفاوتند، برای جمع‌بندی این امتیازات، باید ابتدا آنها را به مقیاس مشابه تبدیل کرد. به این منظور امتیاز مربوطه به صورت صفر تا صد تبدیل می‌شود. بدین گونه که دانشکده‌ای که بالاترین امتیاز را کسب کرده عدد ۱۰۰ و بقیه دانشکده‌ها به نسبت امتیاز خود عددی بین صفر تا صد را کسب می‌کنند.

$$100 \times \text{امتیاز معیار A در دانشگاه x}$$

بالاترین عدد A در کشور

مرحله ۵: اعمال وزن در هر معیار

در این مرحله امتیازات استاندارد شده در وزن آنها که از پیش تعیین شده و برای تمامی مراکز به طور مشابه به کار می‌رود، ضرب می‌شود.

مرحله ۶: جمع‌بندی

بعد از اعمال وزن‌ها در امتیازات، نتایج حاصله در معیارهای مشابه، که از یک نقطه درخت جدا شده‌اند، با یکدیگر جمع شده امتیاز شاخه بالاتر خود را تعیین می‌کنند.

$$100 \times \text{امتیاز معیار A در دانشگاه x}$$

$$100 \times \text{امتیاز معیار B در دانشگاه x}$$

$$\dots \text{ وزن معیار B} \times \frac{100 \times \text{امتیاز معیار B در دانشگاه x}}{\text{بالاترین عدد B در کشور}} + \text{ وزن معیار A} \times \frac{100 \times \text{امتیاز معیار A در دانشگاه x}}{\text{بالاترین عدد A در کشور}}$$

این مراحل به همین ترتیب ادامه پیدا می‌کند تا به بالاترین شاخه‌های نمودار رسیده و امتیاز آنها محاسبه شود.

بدین ترتیب در هر معیار دانشگاهی که بالاترین امتیاز را کسب کرده عدد ۱۰۰ و بقیه دانشگاه‌ها به نسبت امتیاز خود، عددی بین صفر تا صد را کسب می‌کنند. بدیهی است که هر دانشگاه تنها در بعضی از معیارها بالاترین امتیاز را کسب خواهد کرد. از کنار هم قرار گرفتن برترین قسمت‌های تمامی دانشگاه‌ها، دانشگاهی فرضی با عنوان فرضی برتر تشکیل می‌شود که در کلیه معیارها و شاخص‌ها امتیاز صد را به خود اختصاص می‌دهد. امتیاز کل این دانشگاه نیز عدد صد است. به‌کاربردن چنین دانشگاهی ضمن امکان‌پذیر کردن بعضی محاسبات آماری، نشان می‌دهد که برترین دانشگاه نیز با وضعیت مطلوب فاصله دارد و می‌تواند با الگو قرار دادن سایر دانشگاه‌ها، حتی با رتبه کلی پایین‌تر، قسمت‌های مختلف خود را بهبود ببخشد.

وزنهای محاسبه شده برای شاخصها

با توجه به توضیحات بیان شده، حاصل ارزیابی وزنهای ارایه شده برای هر یک از شاخصهای به شرح زیر می‌باشد

شاخصها		حیطه اصلی	
وزن	عنوان	وزن	عنوان
۳۰	رشته-مقطع نوگشایی شده	۱۵	توسعه آموزش
۲۰	رشته-مقاطع موجود		
۵۰	رشته مقاطع غیرمعتبر شناخته شده		
۱۵	برنامه‌های بلند مدت و برنامه‌های عملیاتی	۲۰	حاکمیتی
۱۰	شورای دانشگاه		
۱۰	شورای آموزشی		
۱۰	شوراهای رسمی معاون آموزشی		
۱۵	برنامه جذب هیئت علمی		
۲۰	توزیع بودجه		
۲۰	ثبات مدیریتی		
۳۰	وب سایتها	۱۵	مدیریت آموزش
۳۵	ثبات درونی نمرات دانشجویان		
۳۵	قبولی در مقاطع بالاتر		
۴۰	مرکز توسعه	۲۰	توسعه کیفی آموزش
۲۰	آموزش مداوم		
۲۰	نقطه نظرات مدیران وزارت		
۱۰	جشنواره مطهری		
۱۰	فعالیت‌های ویژه		

مدل رتبه‌بندی آموزشی دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور

شاخص		حیطه اصلی	
وزن	عنوان	وزن	عنوان
۱۵	مستندات مصوب برای پیاده‌سازی برنامه	پیاده‌سازی برنامه ۱۵ امتیاز	نقشه جامع علمی کشور
۱۵	تفاهم‌نامه‌ها		
۱۵	رشته‌های مشترک		
۱۵	دانشجویان خارجی		
۱۵	اساتید خارجی		
۱۵	درآمد از آموزش		
۱۰	تالیف کتب مرجع		
۲۵	برنامه‌ریزی بر اساس نیازها	آموزش پاسخگو ۱۵ امتیاز	
۵۰	اجرای برنامه‌های متناسب		
۲۵	آموزش مستقیم و فعالیت موثر برای ارتقا سلامت جامعه		
۱۵	وجود گروه منسجم	اخلاق حرفه‌ای ۱۵ امتیاز	
۱۵	آموزش مدون دانشجویان		
۱۵	برنامه‌های غیر مدون برای دانشجویان		
۱۵	توانمندسازی اساتید		
۱۵	آموزش مداوم		
۲۵	ارزیابی عملکرد اخلاق حرفه‌ای اساتید		